Ἀριθ. 315 – Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ Ζ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δέκατος τρίτος | Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.–Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι.–Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 | 10 Ἰανουαρίου 1882

Η ΜΙΚΡΑ ΤΑΝΑΓΡΑΙΑ

Ἔρως πλατωνικός.

Α'

Αἰμύλιος Φιλίππῳ.

Παρίσια, τῇ 1 Σεπτεμβρίου 187...

Ὅτε πρὸ διετίας ἦλθες, φίλτατε, νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃς, ἤμην, τὸ ἐνθυμεῖσαι, ἐνθουσιωδῶς ἔκδοτος εἰς συλλογὴν περιέργων ἀντικειμένων, ὥστε ἡ κλίσις μου αὕτη μὲ παρέφερε σχεδὸν μέχρι μισανθρωπίας, διότι ἔζων εὐαρεστότερον μετὰ τῶν τεθνεώτων ἢ μετὰ τῶν ζώντων, κ' ἐπροτίμων καλόν τι μικρὸν ὑπόφαιον πηλούργημα παντὸς χαρτοφυλακίου τραπεζιτικοῦ ἢ ὑπουργικοῦ. Ὁ οὕτω τὴν τέχνην καὶ τὰ βιβλία του ἀγαπῶν δὲν ἐρυθριᾷ ἀποζῶν ἐκ μόνων τῶν προσόδων του, καὶ αὐτάρκως εἶχον πρὸ πολλοῦ εἰς ταύτην τὴν δίαιταν περιορισθῆ, διότι ὁ πυρετὸς ὑφ' οὗ, ὡς σ' ἦν γνωστόν, κατειχόμην, μὲ καθίστα ἀνίκανον πρὸς πᾶσαν συνεχῆ ἐργασίαν.

Πρὸ εἴκοσι μηνῶν λοιπὸν ἐπανήρχεσο σὺ ἐξ Ἀθηνῶν· γνωρίζων δὲ τὴν ἰσχυρὰν κλίσιν μου, μοὶ ἔφερες ἓν τῶν λεπτουργῶν ἐκείνων ἀγαλματίων τῶν ἀνευρισκομένων ἐν τοῖς τάφοις τῆς Βοιωτίας παρὰ τὴν Τανάγραν, τῶν ἐξαισίων πηλουργῶν πλαγγώνων, αἵτινες, ἀφ' οὗ ἐπὶ δισχίλια ἔτη ἔμειναν ὑπὸ γῆν, ἐξυπνῶσιν αἴφνης εὔχροοι καὶ χαρίτων πλήρεις, ὡς αἱ μυθολογούμεναι παρθένοι ἃς τέχνη γόητος θ' ἀπεκοίμιζεν εἰς μυχὸν σπηλαίου.

Ὦ! πόσον τὰ κινεζικὰ καὶ ἰαπωνικὰ πήλινα ῥωπουργήματά μου, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ ἐκ Σέβρης μοὶ ἐφαίνοντο ὠχρὰ καὶ βάναυσα πρὸς τὸν ἁγνὸν τοῦτον θησαυρὸν παρατιθέμενα! Ἐνθυμεῖσαι, ὅτι ἐπὶ ὥρας ἱστάμην πρὸ τοῦ ἀγαλματίου ἀποθαυμάζων αὐτὸ ἐν ἐκστάσει, ἀφ' ἧς οἱ σαρκασμοί σου δὲν κατώρθουν νὰ μ' ἀποσπάσωσι.

Βλέπω τὴν μικρὰν κόρην ἀκόμη ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς ἑστίας μου, καὶ οὐδὲ μία πτυχὴ τοῦ χιτῶνός της ἀπεσβέσθη ἀπὸ τῆς μνήμης μου. Ἵστατο ὀρθία, ἀσκεπής, λεπτὴ δὲ ταινία χρυσῆ ὑπήγειρε τοὺς ἀνέτους πλοκάμους της καὶ συνέδει αὐτοὺς ἐπιχαρίτως ἐπὶ τοῦ μεταφρένου της, ἐφ' οὗ καὶ ἐλεύθεραί τινες τρίχες κομψότατα ἐπεφύοντο. Οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοί της ὑπὸ βλεφαρίδας ὑπομελαίνας, καὶ τὰ ἡμιηνεωγμένα ῥόδινα χείλη της ἔπνεον ἀνέκφραστον εὐγένειαν καὶ γλυκύτητα. Ὅλον της τὸ σῶμα, καὶ αὐτοὺς τοὺς βραχίονας, περιέβαλλε χιτὼν λευκὸς καὶ λεπτοφυής, καὶ ἐπ' αὐτοῦ διήρχοντο, ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά, αἱ πτυχαὶ ἱματίου ῥοδόχρου, σχεδὸν διαφανοῦς, ὥστε ἡ σὰρξ ὑπεραίνετο ζῶσα καὶ πάλλουσα, ἀλλὰ τοσοῦτον αἰδημόνως, ὥστε Ἑστιὰς θὰ ἐρυθόνει ταύτην τὴν ἀναβολήν.

Ἀλλ' οὐχὶ μόνον ταῦτα. Ἐπίτρεψόν μοι, φίλε μου, τὴν χαρὰν τοῦ ν' ἀνακαλέσω πάσας τὰς ἔκτοτε ἐνθυμήσεις μου.

Στενὴ κυανῆ παρυφὴ περιελάμβανε τὸν χιτῶνά της, καὶ συνεδυάζετο μετὰ τοῦ ὠχροῦ λευκοῦ καὶ τοῦ ῥοδίνου χρώματος ἐπίσης ἁρμονικῶς, ὡς ὁ Ῥαφαὴλ συναρμολογεῖ εἰς τὰς πτυχάς του τὸ λευκὸν μετὰ τοῦ γαλανοῦ καὶ τοῦ ῥοδοχρόου. Μικρὰ πέδιλα βαθέος ἐρυθροῦ χρώματος ἐνέδυον τοὺς πόδας της, ὡραίους ὡς πόδας θεᾶς, καὶ αἱ ταινίαι αὐτῶν ἔφερον ἔτι ἴχνη χρυσώματος ὃ εἶχον σεβασθῆ οἱ αἰῶνες.

Ὦ! ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, ἀπὸ τοῦ πρώτου βλέμματος ὃ ἔρριψα ἐπ' αὐτήν, ἡ Ταναγραία μου ἤρχισε κυριεύουσα τὴν καρδίαν μου. Ἡ ἀγαπητή μου ἦτον ἐκείνη, ἐκείνη ἡ παρήγορός μου. Ὡς ὁ Φακίρης ἔμελλον ἐνώπιόν της ἡμέρας πολλὰς νὰ παρέλθω ἐν σιωπηλῇ θεωρίᾳ. Τὸ πρὸς αὐτὴν αἴσθημά μου ἦν ἔρως συνδυαζόμενος μετὰ σεβασμοῦ. Τόσον σοβαρὰ ἦτον ἡ φυσιογνωμία της, εἰ καὶ ὑπερτάτως γλυκεῖα, τόσον εὐγενὲς καὶ τόσον σεμνὸν τὸ ὅλον παράστημά της, ὥστε θὰ ἠρυθρίων ἂν ἐνώπιόν της στοχασμὸς μοὶ ἐπήρχετο ἢ λέξις μοὶ ἐξέφευγεν, ἣν δὲν θὰ ἐπέτρεπον ἐμαυτῷ ἐνώπιον ἀδελφῆς ἢ μητρός.

Εἰς τὸ δωμάτιόν μου εἶχον δύω μικρὰ ἀλαβάστρινα ἀντίτυπα τῆς Καπιτωλίας Ἀφροδίτης καὶ τῆς τῶν Μεδίκων. Τ' ἀπεμάκρυνα ἐκεῖθεν, καὶ ὅτε ἦλθες νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃς, παρετήρησας τὴν μεταβολὴν καὶ μ' ἔσκωπτες δι' αὐτὴν ἐπὶ ὅλην ὥραν. Ἀλλ' ἄδικον εἶχες. Ποτὲ μὴ σκῶπτε τὸν ἐνθουσιασμόν. Ἢ συμμερίζου αὐτόν, ἢ συγχώρει τον.

—

Ὅτε ἀπῆλθες εἰς Οὐασιγκτῶνα, μ' ἐστέρησας τοῦ μόνου φίλου οὗ ἡ συναναστροφὴ ἐδύνατό πως νὰ μὲ ἀντιπερισπᾷ ἀπὸ τῆς κατακυριευούσης με λατρείας τῆς ὡραίας μου ἐρωμένης. Τότε δὲ διπλασίως μοὶ ἐγένετο ἀγαπητή, διότι ἦτον δι'

ἐμὲ τὸ αἰωνίως θῆλυ, καὶ προσέτι τὸ ἐνθύμημα τοῦ ἀπόντος φίλου.

Πῶς νὰ σοὶ περιγράψω τὰς ἡμέρας ἃς διηρχόμην ἐμπρός της, ἔχων ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας, ὑγροὺς τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνακαλύπτων πάντοτε νέαν τινὰ καλλονήν, εὐλογῶν τόν τε καλλιτέχνην ὅστις ἔπλασε τὸ ἀριστούργημα καὶ τὸν φίλον ὅστις μοὶ τὸ ἐχάρισε.

Ἐκείνη δ' ἐμειδία πάντοτε, καὶ ἐμειδίων καὶ ἐγὼ θεωρῶν την, καὶ ὅτε συνεμίγνυον τὸ μακρόν μου μειδίαμα μετὰ τοῦ ἐδικοῦ της, μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐρρίγουν τὰ χείλη της, ὅτι ἔμελλε νὰ ὁμιλήσῃ, νὰ μ' εἰπῇ ἴσως : «Σ' ἀγαπῶ!»

Κατήντησα τέλος νὰ μὴ ἐξέρχωμαι τῆς οἰκίας μου· τόσον αἱ ἄλλαι γυναῖκες μοὶ ἐφαίνοντο ἀηδεῖς. Ἡ ὑπηρέτριά μου μὲ ὑπέλαβε παραφρονήσαντα, καὶ ἀπαίσια περὶ ἐμοῦ διέδωκεν ἐν τῇ γειτονίᾳ. Ὦ τοὺς πτωχοὺς τῷ πνεύματι, τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὴν παραφορὰν τὴν ἐμποιουμένην ὑπὸ τοῦ καλοῦ! Ὁ θαυμασμός μου εἶχε κορυφωθῆ εἰς ἔρωτα, ὁ ἔρως εἰς λατρείαν, καὶ ἡ λατρεία εἰς μονομανίαν. Πῶς ἐνόουν τότε τοὺς Ἕλληνας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος τοὺς προσευχὰς καὶ θυμιάματα φέροντας εἰς ἓν μάρμαρον τοῦ Φειδίου ἢ τοῦ Πραξιτέλους! Ποσάκις ἀνελογίσθην τὴν ἀρχαίαν Γαλάτειαν εἰς τὸ θαῦμα ἐκεῖνο τὸ θεωρούμενον ὡς μυθικὴν παράδοσιν, ὃ ὅμως ὁ ἔρως μου ἀνενέου καθ' ἑκάστην!

Μειδιᾷς, Φίλιππε, καὶ ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ τοιαύτη ἐστὶν ἡ ψυχή μου· ζωογονεῖ ὅ,τι θαυμάζει, καὶ οὐδέποτε θαυμάζει χωρὶς ν' ἀγαπᾷ.

Οὕτω παρῆλθον τρεῖς μῆνες. Ὑπὸ ὑέλινον κώδωνα, μετὰ πάσης ἐπιμελείας πεφυλαγμένη, κατηυγάζετο ἡ ἀγαπητή μου ἀνὰ πᾶσαν πρωΐαν ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ φθινοπωρινοῦ ἡλίου, παίζοντος εἰς τὴν κόμην καὶ εἰς τὸ στῆθός της. Πρὸ πολλοῦ δὲν ἦτο πλέον δι' ἐμὲ ἀγαλμάτιον, ἀλλ' ἀδελφή, ἐρωμένη, ἐφ' ἧς ἡ ἄλλως μὴ ἀπησχολημένη καρδία μου συνεκέντρου πᾶσαν τὴν ἐγκειμένην αὐτῇ δύναμιν τῆς ἀγάπης.

Ὅτε δ' ὁ χειμὼν ἐπῆλθεν, ἐφοβήθην μὴ βλαβῇ ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τοῦ σκότους, καὶ παρήγγειλα τορευτὴν ἀργυρᾶν κίστην, ὅπου τὴν κατέκλειον πᾶσαν ἑσπέραν, τὴν δ' αὐγὴν τὴν ἐναπέθετον πάλιν ὑπὸ τὸν ὑάλινον κώδωνα, ἵνα δεχθῇ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἀνιόντος ἡλίου. Ἀλλὰ πολλάκις, ἐν τῇ νυκτὶ ἀγρυπνῶν, ἠγειρόμην κρυφίως ὥς τις κακοῦργος, καὶ ἤνοιγον δειλῶς τὴν κίστην, ἵνα λάβω τὴν βεβαιότητα ὅτι ἐκεῖ ἦτον ἡ ἀγαπητή μου.

Ἐν τούτοις ἡ μισανθρωπία μου κύξανε καὶ οὐδένα ἐδεχόμην, οὐδ' αὐτοὺς πλέον τοὺς ῥωποπώλας, καὶ ἔζων μόνος μετὰ τοῦ ἀντικειμένου τῶν ἐνθουσιωδῶν μου ἐκστάσεων. Ἥμην ζηλότυπος ὡς Μαυρίτανος, καὶ εἰς οὐδένα πλὴν ἐμοῦ ἐπέτρεπον νὰ ἴδῃ τὴν Ταναγραίαν μου. Ὁ ἐλάχιστος θόρυβος μὲ ἀνησύχει, καὶ ἔζων ἐν συντόνῳ ταραχῇ, διακοπτομένῃ μόνον ὑπὸ τῶν μακρῶν ὡρῶν τῆς θεωρίας, καθ' ἃς ἡ συγκίνησις μὲ κατηνάλισκε συμπιεζομένη. Ἀλλ' ἤμην εὐτυχής, διότι ἠγάπων, διότι ἐθαύμαζον.

Φεῦ! ὀλιγοχρόνιος ὑπῆρξεν ἡ εὐτυχία μου.

Κατὰ νοέμβριον ὁ ἥλιος ἐγένετο σπάνιος, συνεχεῖς δὲ καὶ διαρκεῖς αἱ μεγάλαι βροχαί. Κατήφεια μὲ κατέλαβε τότε, καὶ αἴσθημα θλίψεως· καὶ ἡ Ταναγραία μου δὲ θλιβερῶς ἐμειδία ὑπὸ τὸν θολὸν οὐρανὸν ὅστις τὴν ἐπίεζε.

Μίαν δὲ αὐγὴν, ὅτε τὴν ἐξήγαγον τῆς μικρᾶς κίστεώς της, κατελήφθην ὑπ' αἰφνιδίου φόβου : μοὶ ἐφάνη ὅτι τὰ χείλη της ὠχρίων, ὅτι σκοτεινὰ στίγματα ἐκηλίδουν τὸ λευκὸν ἔνδυμά της. Μετὰ δύω ἡμέρας ἡ κυανῆ παρυφὴ ἐφάνη ὑπομέλαινα, τὸ χρύσωμα τῆς ταινίας τῆς κόμης ἀπώλεσε τὴν λαμπρότητά του, καὶ ἐφαίνετο κίτρινον ἀμαυρόν.

Ἔκτοτε ὁ βίος μου ἀπέβη διηνεκὴς βάσανος. Ἐπεμελούμην τῆς Ταναγραίας μου ὡς νοσοῦντος παιδίου. Μίαν φορὰν τὴν ἠρώτησα, χωρὶς νὰ προσέξω εἰς τὴν ἀτοπίαν, ἐὰν ᾐσθάνετο ἀδιαθεσίαν. Φοβούμενος τὴν ἐπήρειαν τοῦ ἀέρος καὶ τῆς ὑγρασίας, ἐκόλλησα τὰ παράθυρά μου, καὶ διέταξα νὰ διατηρῆται εἰς τὸ δωμάτιόν μου θερμοκρασία πάντοτε ἡ αὐτή.

Ἀλλὰ φροῦδοί μου οἱ ἀγῶνες, ματαία μου ἡ ἀγάπη! Τὸ κακὸν φοβερῶς προυχώρει, καὶ μοὶ ἐφαίνετο προσεγγίζουσα ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἡ ἀγαπητή μου θὰ ἔπιπτεν εἰς τὰς ἀγκάλας μου ἄχρους, κόνις. . ., νεκρά!

Ὅτε ἡ ἰδέα αὕτη μοὶ ἐπῆλθεν, ἐνόμισα τῷ ὄντι ὅτι θὰ παραφρονήσω. Τοσοῦτον δ' ὑπ' αὐτῆς κατελήφθην, ὥστε μοὶ ἐπανῆλθεν ὁ πυρετός μου, καὶ ἐπί τινας ἡμέρας, ἀποκρύπτων τὴν ἀσθένειάν μου εἰς πάντας, ἠρώτων ἐμαυτὸν ἂν θ' ἀποθάνω πρὸ τῆς Ταναγραίας μου, ἢ ἡ Ταναγραία μου πρὸ ἐμοῦ.

—

Ἀναρρώσας δὲ τέλος, ἀπεφάσισα παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ θυσίᾳ νὰ καταπολεμήσω τὴν ἄγνωστον ἀσθένειαν ὑφ' ἣν ἔφθινον τὰ χρώματα τῆς φιλτάτης μου.

— Ἀλλά, θὰ μ' εἰπῇς, πᾶς τοιούτων εἰδήμων θὰ σοὶ ἔλεγεν ὅτι ὑπὸ τὸν νεφελώδη οὐρανὸν τῶν Παρισίων τὰ χρώματα τῶν Ταναγραίων ἀγαλματίων τάχιστα ἀποσβέννυνται. Ἔπρεπε νὰ τὸ ἠξεύρῃς καὶ νὰ λάβῃς τὴν ἀπόφασιν.

Τὸ ὁμολογῶ. Πᾶς ἄλλος θ' ἀπετείνετο πρὸς ἔμπειρον ἀρχαιολόγον· ἐγὼ ἐπορεύθην πρὸς ἰατρὸν καὶ τὸν ἐσυμβουλεύθην.

— Κύριε, τῷ εἶπον, νέα κόρη ἣν ἀγαπῶ διατελεῖ εἰς κατάστασιν λίαν ἐπίφοβον. Γεννηθεῖσα ὑπὸ οὐρανὸν θερμότερον τοῦ ἡμετέρου, μετετοπίσθη αἰφνιδίως ὑπὸ τὴν ὑγρὰν καὶ παγερὰν ἀτμοσφαῖραν τῶν Παρισίων. Βαθμηδὸν ἀπώλεσε τὰ χρώματα, τὴν δροσερότητα, τὴν λαμπρότητά της.

Τὰ χείλη της ὠχρίασαν, καὶ οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοί της φαίνονται ὡς ἑτοιμοθάνατοι. Σᾶς ἱκετεύω, δότε μοι συμβουλήν. Τί νὰ πράξω, ἵνα τὴν σώσω;

— Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδω τὴν κόρην ; μοὶ εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Ἀδύνατον, κύριε. Δὲν πρέπει νὰ ἐξέλθῃ, καὶ οὐδεὶς πρέπει νὰ τὴν ἴδῃ. Προσέτι θὰ ἦτον καὶ ἀνωφελές.

Ὁ ἰατρὸς ἐξέφρασε τότε διὰ χειρονομίας τὴν ἔκπληξίν του, καὶ ὅτι ἦν ἀντιθέτου γνώμης.

— Τότε λοιπόν, κύριε, εἶπεν, ἂν τὸ κοράσιον ἐγεννήθη εἰς χώραν μεσημβρινὴν, δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν φέρουν εἰς τὰ Παρίσια, καὶ τὸ ἄριστον δι' αὐτὸ ἔσται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Αἱ παρθένοι, κύριε, εἰσὶν ὡς τὰ ἄνθη, καὶ πρέπει ν' αὐξάνωσιν ὅπου ἐβλάστησαν.

Ἡ ποιητικὴ αὕτη παρατήρησις τοῦ ἰατροῦ βαθεῖαν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ἐπ' ἐμέ.

— Καὶ τώρα, ἰατρέ, προσέθηκα, δότε μίαν συμβουλὴν καὶ δι' ἐμέ. Προσεβλήθην σφοδρῶς ὑπὸ πυρετοῦ. Εἰμὶ ἀδύνατος καὶ καταβεβλημένος καὶ τὸ ψῦχος μὲ βλάπτει. . .

— Ὁδοιπορήσατε, κύριε, ἀπέλθετε εἰς τὴν Μεσημβρίαν, καὶ ἐπανέλθετε μετὰ τῶν χελιδόνων.

Εὐχαριστήσας τὸν ἰατρὸν ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν μου εἰς σκέψεις βεβυθισμένος.

Ἐκεῖ δ' ἔλαβον τὴν μικράν μου φίλην ἐκ τῆς ἀργυρᾶς κίστεώς της, ὅθεν πρὸ πολλοῦ δὲν ἐξήρχετο, καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐσυλλογιζόμην, ἐπ' αὐτῆς ἔχων προσηλωμένα τὰ βλέμματα. Ἡ χιὼν ἔπιπτε κρημνηδὸν, ὁ οὐρανὸς ἦν ταπεινὸς καὶ σποδόχρους, καὶ ἀνέμου ῥιπαὶ ἐκλόνουν τὸ περιέχον ὡς ῥίγος πυρετοῦ· τὸ δὲ βλέμμα τῆς φίλης μου ἐφαίνετο βαθεῖαν θλίψιν ἐκφράζον καὶ παράπονον νοσταλγίας.

— Ναί, εἶχον ὀμόσει νὰ σὲ σώσω ἐπὶ πάσῃ θυσίᾳ, ἀγαπητὴ τῆς καρδίας μου. Θὰ ἐπανίδῃς τὴν Ταναγραν, καὶ θὰ ἴδω καὶ ἐγὼ μετὰ σοῦ τὴν Ταναγραν.

Ἅμα δὲ συνέλαβον τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ᾐσθάνθην τινὰ ἀνακούφισιν. Ἐπετάχυνα δὲ τὰς προπαρασκευὰς τῆς ὁδοιπορίας, ἐναπέθηκα τὴν Ταναγραίαν μου εἰς τὴν κίστην της ἐπὶ μαλακοῦ βάμβακος, διέταξα καὶ μοὶ κατεσκεύασαν κατάλληλον δερματίνην θήκην, ὥστε νὰ δύναμαι νὰ τὴν φέρω δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς προσηλωμένην πάντοτε εἰς τὸ σῶμά μου, καὶ ἐπεβιβάσθην εἰς τὸ ἀτμόπλουν ἐν Μασσαλίᾳ.

—

Εἰς Ἀθήνας ἀφίχθην μετὰ τοῦ πολυτίμου φορτίου μου. Νὰ σ' εἰπῶ δὲ τί ἔπραξα ἐπὶ τῆς ὁδοιπορίας μου, τί εἶδον εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κέκροπος, τῷ ὄντι δὲν δύναμαι, διότι ἐντελῶς ἀλλαχοῦ εἶχον τὸν νοῦν. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔψαυον τὸ μικρόν μου κιβώτιον, καὶ ὅτε ἐπειθόμην ὅτι τὸ εἶχον περὶ ἐμὲ, ἔμενον ἥσυχος ἐπὶ πέντε λεπτά. Νομίζω ὅτι παρερχόμενος εἶδον τὸν Παρθενῶνα. Καὶ πολὺ μὲν τὸν ἐθαύμασα κατὰ τὴν ἐπιστροφήν μου· ἀλλ' εἰς ἣν διάθεσιν τότε διετέλουν, δὲν ἔλαβον τὸν κόπον νὰ τὸν παρατηρήσω.

Ἤρχιζεν ἤδη τότε τὸ ἔαρ, καὶ τὰ πάντα περιέβαλλε χλιαρὰ καὶ διαυγὴς ἀτμοσφαῖρα. Ἥμην δὲ σύννους, καὶ μὲ κατεῖχεν ἡ ἐαρινὴ ἐκείνη βαρυθυμία τῆς ψυχῆς ἥτις αἰσθάνεται ὅτι αὐτὴ γηράσκει, ἐνῷ τὰ πάντα ἀναγεννῶνται περὶ αὐτήν. Ἀλλὰ μία ἰδέα μὲ κατεκυρίευεν, ἡ τῆς ἐλπίδος τοῦ νὰ ἴδω ἀναθάλλουσαν τὴν ἀγαπητήν μου, νὰ τὴν αἰσθανθῶ ἀναγεννωμένην εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ πατρικοῦ ἡλίου. Ἐμίσθωσα ἑπομένως ἅμαξαν καὶ ἀπῆλθον εἰς Βοιωτίαν. Διελθόντες διὰ Δεκελείας, ὑπερέβημεν τὸν Πάρνηθα, καὶ τὴν ἑσπέραν, περὶ τὴν δεκάτην, ὁ ἡνίοχος μ' ἀπεβίβασε πρὸς κατάλυσιν εἰς ἄθλιόν τινα ξενῶνα—*χάνι*, ὡς ἐκεῖ ὀνομάζονται,—εἰπών μοι μίαν μόνον λέξιν, ἣν ἐνόησα, «*Σκιματάρι*». Ἔστι δὲ τὸ Σκιματάρι χωρίον τὸ πλησιαίτατον τῇ Τανάγρᾳ, ἣν λέγουσιν ὅτι ὁ Ὅμηρος καλεῖ *Γραίαν*, ὁ δὲ λαὸς σήμερον *Γριμάδαν*.

Ἡ νὺξ ἦν θερμὴ, καὶ ὁ οὐρανὸς αἴθριος καὶ διάστερος, προαγγέλλων ὡραίαν τὴν ἐπιοῦσαν. Ἐγὼ δ' ἁπλωθεὶς εἰς ῥυπαρὸν τάπητα, ἔσφιγξα τὴν μικρὰν κίστην εἰς τὸ στῆθός μου.

— Ὀλίγας ὥρας μόνον ἀκόμη, φιλτάτη μου, πρόσμεινον, καὶ θ' ἀναγεννηθῆς, καὶ θ' ἀναπνεύσῃς πάλιν τῆς πατρίδος σου τὸν ἀέρα, μυροβολοῦντα ἐκ τῶν εὐωδιῶν τῶν ἀνθέων ἃ αἱ ἀδελφαί σου ἔδρεπον ἄλλοτε. Τὰ χρώματά σου θ' ἀναφυῶσι λαμπρότερα, καὶ ἡ χαρὰ ἀκτινοβολοῦσα ἐπὶ τοῦ μετώπου σου, ἔσται ἡ ἀρίστη τῶν κόπων μου ἀμοιβή.

Ἐννοεῖται ὅτι δι' ὅλης τῆς νυκτὸς δὲν ἔκλεισα ὀφθαλμόν. Τέσσαρες ἢ πέντε χωρικοὶ εἰς τὸν αὐτὸν σταῦλον μετ' ἐμοῦ κατακείμενοι, ἐκάπνιζον ἢ συνδιελέγοντο ἀστειευόμενοι εἰς διάλεκτον ἥτις ἦτον ἀκατάληπτος δι' ἐμέ. Ἐνθυμούμενος δ' ἐγὼ ὅσα οἱ μυθιστοριογράφοι μας ἐτεραταλόγησαν περὶ Ἑλλήνων λῃστῶν, ἐκράτουν τὸ κιβώτιόν μου διὰ τῶν δύω χειρῶν, καὶ περιέμενον ἀνυπομόνως τὰ ἐξημερώματα.

Μόλις δὲ προέκυψεν ἡ ῥοδοδάκτυλος εἰς τὸν ὁρίζοντα, καὶ ἤμην ἤδη ἐπὶ ποδὸς, καὶ καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν περίφημον νεκρόπολιν. Τοσοῦτον δ' ἡ ἀνάγνωσις τῶν βιβλίων καὶ ἡ σπουδὴ τῶν γεωγραφικῶν πινάκων μὲ εἶχον ἐξοικειώσει πρὸς τὴν τοπογραφίαν, ὥστε εὐτυχῶς εὗρον τὸ ζητούμενον, χωρὶς νὰ ζητήσω πληροφορίας. Πρὶν δ' ἔτι ἀνατείλει ὁ ἥλιος, ἤμην ἤδη εἰς ἓν ἐκ τῶν κοιμητηρίων· διότι δὲν ὑπάρχει ἓν καὶ μόνον, ἀλλ' ὑπάρχουσι πολλὰ ἐν Τανάγρᾳ, εἰς διαφόρους θέσεις τῆς κοιλάδος Δάρι, μεταξὺ τῶν χωρίων Σκι-

ματάρι, Βράτσι, Λιατάνι καὶ Στανιάταις, ἀποτελοῦντα κύκλον ἐξ χιλιομέτρων περὶ τὴν ἀρχαίαν πόλιν.

Σὺ ἐπεσκέφθης τὴν Τανάγραν· τὰ ὀνόματα ἑπομένως ταῦτα δὲν σοὶ εἶναι ξένα, καὶ δύνασαι διὰ τοῦ νοὸς νὰ παρακολουθήσῃς τὸ δρομολόγιόν μου.

Ἀλλ' ὅτε ἐπλανώμην μεταξὺ τῶν ἀνεωγμένων τούτων τάφων, πᾶσα σκέψις ἀρχαιολογικὴ ἦν μακρὰν ἐμοῦ, καὶ μόνον κατ' ἐμαυτὸν ἔλεγον· «Ἐδῶ ἴσως ἡ ἐκεῖ ἐκοιμᾶτο ἐπὶ εἴκοσιν αἰῶνας!» Περιέμενον δὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ὡς τὴν παραμονὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου περιμένουσι τὰ παιδία τὸν κρότον τοῦ ὡρολογίου τὸν ἀγγέλλοντα τὸ μεσονύκτιον καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους. Καὶ τῳόντι νέον ἔτος, ἢ μᾶλλον νέα ζωὴ ἔμελλε ν' ἀρχίσῃ δι' ἐμέ.

Προέβην δὲ μέχρι τῆς κορυφῆς λοφίσκου γυμνοῦ, ὅπου ἡ σκαπάνη τῶν ἀρχαιοδιφῶν εἶχεν ἀφήσει πολυάριθμα ἴχνη, καὶ δὲν ἠξεύρω διατί συνέλαβον τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐκεῖ ἔκειτο κοιμωμένη ἡ λατρευομένη μου. Ἔλξις ἀκατανίκητος μ' ἐδέσμευεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο, καὶ δὲν ἐδυνάμην νὰ μακρυνθῶ. Λαβὼν δ' εἰς τὴν παλάμην τινὰ λιθάρια, καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ μικρὸν κεράμου τεμάχιον, τὰ ἔρριψα ὅλα εἰς τὸν ἀέρα, καὶ τὸ τεμάχιον ἔπεσεν εἰς ἕνα τῶν τάφων τῶν περὶ ἐμέ. Τότε ὅλος ριγῶν ἐπῆγα κ' ἐκάθησα εἰς τὸ χεῖλος τοῦ χαίνοντος τάφου, τοὺς ὀφθαλμοὺς στηρίζων εἰς τὸν ὁρίζοντα. Ἔπαλλε δ' ἡ καρδία μου, καὶ βεβαίως ἤμην ὠχρός.

Τέλος ἀπὸ τοῦ Ὠρωποῦ φῶς λαμπρότερον ἐχρύσωσε τῆς αὐγῆς τὰ ῥόδα, καὶ ἀκτῖνες τινές, προάγγελοι τῆς ἡμέρας, διέσχισαν τὴν ἔκτασιν, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν ἤρξατο ἀντηχοῦν πέριξ μου· μετὰ δύω δὲ λεπτὰ ὁ στίλβων δίσκος τοῦ ἡλίου ἐπεφαίνετο καὶ ὁ κυανοῦς οὐρανὸς τῆς Τανάγρας ἐπληρώθη φωτὸς καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ βάθος.

Νευρικῶς, πυρετωδῶς, ἔλαβον εἰς τὰς χεῖράς μου τὴν πυξίδα, ἠνέῳξα τὸ κλεῖθρον, καὶ τρέμων ἐξήγαγον τὴν ἀγαπητὴν εἰκόνα, ἣν πρὸ δέκα ἡμερῶν δὲν εἶχον ἰδεῖ, δηλαδή, δι' ἐμέ, πρὸ ἑνὸς αἰῶνος. Τότε δὲ παρουσιάσθη εἰς ἐμὲ ξένον φαινόμενον, ἀληθὲς θαῦμα, φίλε μου, διότι ὑπάρχουσι θαύματα διὰ τοὺς πιστεύοντας, οὐχὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Ἅμα προσεβλήθη ὑπὸ τῶν πρώτων τοῦ ἡλίου ἀκτίνων, οὓς εἶχεν ἀπελπισθῆ νὰ μεταϊδῇ, ἡ φιλτάτη μου, ὡς τὸ ἄγαλμα τοῦ Μέμνονος, ἀνέζησε μετὰ χαρμοσύνου τρυγμοῦ. Τὰ μαρανθέντα της χρώματα ἀνέθαλον λαμπρά, ὡς οὐδέποτε ἄλλοτε τὰ εἶχον ἰδεῖ. Τὰ χείλη της ἦσαν ἐρυθρότερα, γλυκύτεραι οἱ ὀφθαλμοί της, γλυκύτερον τὸ μειδίαμά της. Ὁ λευκός της χιτὼν εἶχεν ἀπαλλαγῆ τῶν μελανῶν του κηλίδων, αἵτινες ἐνέφαινον τὸ πένθος τῆς ἐξορίας. Ἤδη ἐπ' αὐτῆς ἠκτινοβόλει ἡ ζωή, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ἀγαλλίασις διὰ τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνοδον, καὶ μοὶ ἐφαίνετο ὡς ἂν μετεμορφώθη εἰς τὸ φῶς Ταναγραίου Θαβόρ. Μὲ κατέλαβε δὲ συγκίνησις τόσον ἰσχυρά, τόσον αἰφνιδία, ὥστε πρώτην φορὰν τότε, — μὴ τρομάξῃς, φίλε μου, — ἀφῆκα τὴν ἀγαπητήν μου καὶ μοὶ ἐξέπεσε τῶν χειρῶν μου.

Πλήρης ῥρίκης, ἐκάλυψα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ . . . ὦ τῆς ἐκπλήξεως! Ἡ μικρὰ κόρη εἶχεν ὀλισθήσει ἡσύχως, χωρὶς νὰ προσκρούσῃ εἰς τοὺς λίθους τοῦ τάφου, καὶ ἔκειτο ἀναπαυτικῶς ὑπὸ τοὺς θάμνους, καὶ ἐμειδίᾳ πάντοτε, ἐμειδίᾳ μειδίαμα παρακλήσεων, δι' ὧν ἐφαίνετο λέγουσά μοι·

— Ὦ! Ἄφες μ' ἐκεῖ!

— Αἴ, ναί, λατρευτή μου· ἐγὼ εἰμὶ δοῦλός σου, διὰ σὲ μόνον ζῶ, δὲν θέλω ν' ἀποθάνῃς ἐξ αἰτίας μου ὑπὸ τὸν παγετώδη βορρᾶν τῆς Γαλλίας. Θέλεις νὰ μείνῃς εἰς τὴν πατρίδα σου, εἰς τὴν προαιώνιόν σου κοιτίδα; Θὰ μείνῃς. Οἱ ἄνθρωποι εἰσὶ βέβηλοι, ἱερόσυλοι, ὅτε ἀποσπῶσι τὰ ἄνθη ἐκ τῶν κλάδων ἐξ ὧν ἐβλάστησαν. Χιλιάκις δὲ μᾶλλον ἱερόσυλοι εἰσὶν ὅτε ἀπάγωσιν εἰς μεμακρυσμένας ἐξορίας, εἰς Λονδῖνον, εἰς Βερολῖνον, εἰς Παρισίους τὰ ἐξαίσια ἄνθη τῆς τέχνης ἃ παρήγαγεν ἡ Ἑλλάς. Καὶ ἐγὼ ἤμην βέβηλος, καὶ θέλω νὰ διορθώσω τὸ σφάλμα μου. Ἡ θέλησίς σου μοὶ ἐπεφάνη καθαρὰ καὶ βεβαία. Θὰ κοιμηθῇς εὐτυχὴς εἰς τοῦτον τὸν τάφον, ἢ μᾶλλον θὰ μειδιᾷς ἐν αὐτῷ, ὦ καλή, τὸ ἁγνὸν μειδίαμα τῆς αἰωνιότητος.

Ἀλλ' ἂν ἄλλοι ἱερόσυλοι σοὶ ἀφῄρουν τὴν ἡσυχίαν ἣν σοὶ ἀποδίδω; Ὦ, ὄχι! δὲν εἶναι δυνατὸν τοῦτο, καὶ δὲν θὰ γίνῃ. Ὡς ἐγώ, θὰ ἰδῶσιν ἐνταῦθα τάφον ἀνοιχθέντα ὅπου ἔφυσαν θάμνοι, καὶ δὲν θὰ φέρωσιν εἰς αὐτὸν τὰς ἀπλήστους των χεῖρας, ζητοῦντες παρθένους ταφάς. Δέκα αἰῶνες θέλουσι παρέλθει ἐπὶ τῆς τέφρας μου, καὶ ἡ νεότης καὶ ἡ καλλονή σου θὰ θάλλωσιν ἀκόμη πάντοτε ὑπ' αὐτὰς τὰς ἀκάνθας.

Ταῦτα δὲ λέγων, ἔλαβον δι' ἐσχάτην φορὰν τὴν ἀγαπητήν μου εἰς τὰς ἀγκάλας μου, καὶ ἐκείνη μ' εὐχαρίστησε μειδιῶσα εἰς ἀποχαιρετισμόν. Μακρύνας δὲ τοὺς θάμνους εἰς τὸν πυθμένα τοῦ τάφου, συνέλεξα ἐκ τῶν πέριξ πόην καὶ θύμον, καὶ τῇ παρεσκεύασα λεπτοφυᾶ κλίνην ὅπου τὴν κατέθεσα, ἀφ' οὗ ὅμως πρὶν τὴν ἔφερα εἰς τὰ χείλη μου καὶ τῇ ἔδωκα τελευταῖον ἀσπασμόν. Ἔπειτα δ' ἐξέτεινα ἐπ' αὐτῆς πόην, ἵνα τὴν ἀποκρύψω ἀπὸ τῶν βλεμμάτων, ἤνωσα ὑπὲρ αὐτὴν τοὺς θάμνους οἵτινες ἔμελλον νὰ τὴν προστατεύωσι κατὰ τῶν ἀνέμων, καὶ γονυπετήσας ἐπί τινας στιγμὰς, ἔκλαυσα θερμὰ δάκρυα. Ἔπειτα δὲ, σπασμωδικῶς ἀνατιναχθεὶς, ἐμακρύνθην ἐκεῖθεν διὰ παντός.

—

Ἤρχισα δὲ καὶ πάλιν νὰ περιφέρωμαι, μὴ ἠξεύρων ποῦ ὑπάγω, καὶ τὴν κεφαλήν μου ἐπλήρουν πυρετώδεις φαντασίαι. Εὐχαρίστησις, πικρὰ μὲν, ἀλλ' οὐχ ἧττον βαθεῖα διὰ τὴν ἀγαθὴν πρᾶξίν μου ἀνεμίγνυτο ἐντὸς τῆς ψυχῆς μου μετὰ τῶν τρικυμιωδῶν ἐνθυμήσεων καὶ τῆς λύπης διὰ τὴν στέρησιν. Μετὰ μίαν δὲ ὥραν, ἴσως μεθ' ὥρας πολλὰς, ἠσθάνθην ξηρὰν τὴν γλῶσσάν μου, καίοντα τὸν λάρυγγά μου. Ἐζήτησα δὲ πέριξ μου πηγὴν ὕδατος, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν. Ἐξηκολούθησα δὲ περιπατῶν, καὶ τέλος μεταξὺ τῶν θάμνων εἶδον τέλος μακρόθεν δύω ἀνθρωπίνας μορφὰς, καὶ ἀμέσως ἔδραμον πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

—

Παρὰ βρύσιν ἣν ἐσκίαζε μεγάλη ἰτέα, νέα κόρη καὶ παρήλιξ γυνὴ ἐπλήρουν τοὺς μελανοὺς των ἀσκοὺς, καὶ ἤδη εἶχον κινήσει βραδέως διευθυνόμεναι πρὸς παρακειμένην καλύβην.

Παράδοξον δ' ὅραμα μὲ κατέπληξεν. Εἶχον ὀνειρευθῆ, ἢ ὠνειρευόμην τότε, ὅτε ταῦτα ἠρώτων κατ' ἐμαυτόν; Τὴν εἶχον μόλις ἐνταφιάσει, εἶχον χωρισθῆ ἀπ' αὐτῆς διὰ πάντοτε, καὶ ὅμως ἰδού, ἦτον ἐκεῖ, ἦτον ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν μου. Τὴν εἶχον ἀφήσει ἀκίνητον, καὶ ἰδοὺ ἐβάδιζεν εἴκοσι βήματα μακρὰν ἐμοῦ. Ἠγέρθη λοιπὸν ἐκ τοῦ τάφου ἵνα μοὶ ἐπιφανῇ, διότι τοῦ οὐρανοῦ βούλησις ἦτον νὰ μὴ μ' ἐγκαταλείψῃ ποτέ;

Προχωρήσας, ἐπλησίασα τὴν νέαν κόρην, καὶ τὴν ἐκύτταζα μετ' ἐκπλήξεως. Ἦτον ἐκείνη· οἱ δύω γλαυκοὶ ὀφθαλμοί της, βαθεῖς, ἀγαθότητα ἀπαστράπτοντες, διεγράφοντο ὡραῖοι ὑπεράνω εὐθείας ῥινὸς καὶ ῥοδοχρόων χειλέων, τῶν χειλέων αὐτῶν ἐκείνων εἰς ἃ πρὸ μικροῦ εἶχον σφίξει τὰ ἰδικά μου. Λεπτὴ ταινία χρυσῆ ὑπήγειρε τοὺς ἀνέτους πλοκάμους της, καὶ συνέδει αὐτοὺς ἐπιχαρίτως ἐπὶ τοῦ μεταφρένου της, ἐφ' οὗ καὶ ἐλεύθεραί τινες τρίχες κομψότατα ἐπεφύοντο. Ὅλον τὸ σῶμά της περιέβαλλε λευκὸς καὶ λεπτὸς χιτὼν, ἐξ οὗ προέκυπτον οἱ εὔκαμπτοι ἀλλ' ἰσχυροί της βραχίονες. Ἱμάτιον δὲ ῥοδόχρουν ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ φερόμενον, διέγραφε τὸ θελκτικώτατον περίγραμμα στήθους ὃ ὑπώγκου τῆς ζωῆς τὸ ἔαρ.

Ἤμην δὲ ὑπ' ἐκπλήξεως κατειλημμένος ὅτε ἡ νέα Ταναγραία ἐστράφη πρὸς ἐμέ. Τῇ ἔνευσα ὅτι θέλω νὰ πίω, καὶ μοὶ ἔτεινε τὸν ἀσκόν της, καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Τανάγρας μοὶ ἐφάνη ὅτι ἦτον νέκταρ. Ἡ γραία ἥτις τὴν συνώδευε μοὶ εἶπε δύω λέξεις, ὧν μετὰ ταῦτα ἔμαθον τὴν σημασίαν. *Καλῶς ὡρίσατε.* Ἀντὶ δὲ πάσης ἀπαντήσεως ἔκλινα εὐχαριστῶν.

Ἡ δὲ νέα κόρη μὲ παρετήρει μετὰ προσοχῆς, καὶ ἰδοῦσα ὅτι ἤμην ἀπηυδημένος καὶ ἔπασχον, μοὶ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου τὴν καλύβην, ὡς λέγουσά μοι νὰ τὴν ἀκολουθήσῳ ἐκεῖ. Εἶχον δὲ πάντοτε ἐννοήσει ἐκ τοῦ βλέμματος, ἐκ τῆς γλυκύτητος τοῦ μειδιάματος, ὅτι ἡ ἀγαπητή μου ἦτον οὐ μόνον ὡραία, ἀλλὰ καὶ ἀγαθή· δι' ὃ καὶ ἠκολούθησα τὴν κόρην, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων εἰς αὐτὴν ἀναποσπάστως βεβυθισμένους, καὶ ὡς πλέων εἰς πέλαγος νέας εὐτυχίας.

Ἀ! Φίλιππε, μειδιᾷς καὶ προβλέπεις τὰ ἐπίλοιπα Εἰς τὴν καλύβην ὅταν ἔφθασα ἐκάθητο εἷς γέρων Ἕλλην, ἓν παλληκάριον, καὶ ἅμα μὲ εἶδε μοὶ ἀπέτεινε τὰς αὐτὰς μυστηριώδεις λέξεις, *Καλῶς ὡρίσατε*, καὶ μοὶ ἔσφιξε τὴν χεῖρα ὡς ἂν ἤμεθα φίλοι ἀρχαῖοι. Ὅτε δ' ὀλίγον συνῆλθον ἐκ τῆς συγκινήσεώς μου, μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ τῷ ἀποτείνω τινὰς λέξεις ἰταλικάς. Ἀμέσως δὲ καὶ ἡ θυγάτηρ του καὶ ἐκεῖνος ἀνεφώνησαν χαρμοσύνως, διότι μ' ἐνόησαν.

Ὁ γέρων ὑπῆρξε ναύτης ποτὲ, καὶ πολλὰ ἔτη εἶχε μείνει εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρου, ὅπου ὁμιλεῖται πολὺ ἡ Ἰταλικὴ πλησίον τῆς Ἑλληνικῆς. Μοὶ ἀπηύθυνε λοιπὸν ῥαγδαίας ἐρωτήσεις, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἀπεκρινόμην σχεδὸν εἰς αὐτὰς, ἐν τῷ λογισμῷ ἔχων πάντοτε τὴν νέαν Ταναγραίαν. Αὕτη δ' ἀνῆψε τινὰ φρύγανα, καὶ γονυπετὴς πρὸ τῆς ἑστίας μοὶ ἡτοίμαζε τὸν καφφὲν, ἐν ᾧ ἐμὲ οὐδέν της κίνημα μὲ διέφευγεν. Ἑκάστη δὲ πτυχὴ τοῦ ἐνδύματός της μοὶ ἐπεκύρου τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἐθαυματούργησε δι' ἐμέ, καὶ ὅτι ἡ ἀγαπητή μου ἐξῆλθε τοῦ τάφου καὶ ἐμεγάλωσε.

Παρατηρήσας δ' ὁ γέρων τὴν συγκίνησίν μου, μοὶ εἶπεν ὅτι φαίνομαι πάσχων. Τῷ ἀπεκρίθην δὲ ὅτι πάσχω ἐκ λύπης ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψω ταχέως τὴν Τανάγραν.

— Ἂν τοῦτο μόνον εἶναι, ἀπήντησε, θὰ μείνετε τινὰς ἡμέρας μεθ' ἡμῶν, καὶ ἔπειτα θὰ ὑπάγετε νὰ εἰπῆτε εἰς τοὺς φίλους σας ἐν Εὐρώπῃ τίς εἶναι ἡ φιλοξενία τῶν παλληκαρίων.

Ἐδέχθην δὲ χωρὶς νὰ χρειασθῇ πολὺ νὰ μὲ παρακαλέσῃ, εὐτυχὴς λογιζόμενος ὅτι ἐδυνάμην ἐπὶ μακρότερον νὰ βλέπω τὸ θεῖον κάλλος τῆς ὑπηρετούσης ἡμᾶς.

Ἐνῷ ἐπίνομεν τὸν καφφὲν, εἶχε στηριχθῆ εἰς τὴν θύραν, ἱσταμένη ὀρθία, τυλίσσουσα τὸ ῥοδόχρουν ἱμάτιόν της περὶ τοὺς ὡραίους, ἀπαυδήσαντας δὲ, βραχίονάς της. Αὕτη ἦτον αὐτὴ ἐκείνη ἡ ὡραία ἣν ἠγάπων, ὡς τὴν ἔβλεπον ἐπὶ τόσον χρόνον καθ' ἑκάστην, ἀλλ' ἐν πάσῃ τῇ λαμπρότητι ζώσης τῆς καλλονῆς αὐτῆς. *Ἐκείνη εἶναι*, ἀνέκραξα ἀκουσίως. Ἐπλησίασε δὲ τότε ἡ κόρη, καὶ ὁ πατήρ της τὴν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ ἀντήλλαξαν τινὰς λέξεις Ἑλληνιστί. Συνενοοῦντο περὶ τοῦ πῶς ἔπρεπε νὰ μὲ νοσηλεύσωσιν ἵνα θεραπευθῶ.

Τί νὰ σᾶς διηγῶμαι τὰς τερπνὰς στιγμὰς ἃς διήγαγον πλησίον της; Ἡ Ἀθηνᾶ — οὕτως ἐκαλεῖτο — ἤξευρεν ἱκανὰ Ἰταλικὰ ὥστε νὰ μ' ἐννοῇ, ἐγὼ δὲ ἱκανὰ δὲν ἤξευρον ὥστε πολλὰ νὰ λέγω· ὥστε κυρίως συνεννοούμεθα διὰ μειδιαμάτων, τῆς γλώσσης τοῦ ἔρωτος, τῆς ἀληθοῦς παγκοσμίας γλώσσης.

Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ἦν ἤδη σταθερὰ ἡ ἀπόφασίς μου. Ὁ Θεός μοι τὴν ἀφήρεσεν, ὁ Θεός μοι τὴν ἀπέδωκεν. Γενηθήτω τὸ θέλημά του!

Παρασύρας τὸν γέροντα παρὰ τὴν βρύσιν, τῷ ἐπήνεσα τὴν καλλονὴν τῆς θυγατρός του, καὶ τῷ ἐζήτησα τὴν χεῖρά της. Μοὶ ἀπεκρίθη δ' ἐκεῖνος ὅτι ἤθελε ν' ἀφήσῃ τὴν κόρην του κυρίαν τῆς ἐκλογῆς της.

Ἀλλὰ, δὲν εἶχον ἤδη ἀναγνώσει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, αἰσθανθῆ εἰς τῆς χειρός της τὸ σφίξιμον ὅτι ἡ ἐκλογή της δὲν ἦν ἀνάγκη νὰ βιασθῇ; Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν τὴν ἐφίλησα εἰς τὸ μέτωπον, καὶ μετὰ δύω ἡμέρας ἤμεθα μία ψυχὴ εἰς σάρκας δύω.

—

Εἰς τὴν Ἀθηνᾶν ἐπρότεινα νὰ μείνωμεν εἰς Τανάγραν. Πᾶσα παρερχομένη ὥρα μοὶ ἀπεκάλυπτεν εἰς τὸ θεῖον τοῦτο πλάσμα νέους θησαυροὺς καλλονῆς, ἀφελείας, γλυκύτητος. Δι' αὐτὴν θ'ἀπηρνούμην τὴν πατρίδα μου, ὡς οἱ παρ' Ὁμήρῳ ἐκεῖνοι, οἱ τοῦ λωτοῦ γευσάμενοι. Ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ ἤθελε νὰ ἰδῇ τὴν Γαλλίαν, ὅπου τῇ ἔλεγον ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν ἦσαν ὡς ἐκείνη ἐνδεδυμέναι.

Ἡ ἀνυπομονησία ἦν εἶχε τοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πάτριον γῆν της προήρχετο ἐξ ἰδέας μετριόφρονος καὶ χρηστῆς, ἐκ τοῦ φόβου ὅτι, καὶ πλησίον της ἔτι, ἐδυνάμην νὰ αἰσθάνωμαι λύπην διότι δὲν ἤμην εἰς τὴν πατρίδα μου. Τοῦ δὲ γέροντος παλληκαρίου αἱ προτροπαὶ τὴν ὑπεστήριζον.

— Ὕπαγε, Ἀθηνᾶ μου, τῇ ἔλεγεν, ὕπαγε νὰ δείξῃς εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Γαλλίας τί εἶναι αἱ κόραι τῶν παλληκαρίων.

Οὕτως ἔφερα τὴν μεγάλην μου Ταναγραίαν εἰς Ἀθήνας, ἵνα τὴν μεταμορφώσω εἰς Εὐρωπαίαν. Ὦ! πῶς εὐλογῶ τὸν ἐπικρατοῦντα συρμὸν τῶν στενῶν καὶ προσφυῶν ἐνδυμάτων! Ἡ Ἀθηνᾶ ὑφ' ὁμηρικοῦ γέλωτος θὰ κατελαμβάνετο ἂν ἔβλεπε τὴν πεφυσημένην *κρινολίνην*. Ἐδέχθη δὲ κ' ἐφόρεσεν εὐχαρίστως ἁπλοῦν ἔνδυμα μεταξωτὸν ἀνοικτοῦ χρώματος, χωρὶς ὅλων τῶν παραδόξων παραρτημάτων, δι' ὧν προσπαθοῦσι πολλαὶ νὰ διορθώσωσι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὑπὸ τὴν νέαν δ' ἐνδυμασίαν της ἀνέλαμψεν εἰς νέαν ὡραιότητα, διότι τὴν ἔφερεν εὐχερῶς καὶ μετὰ χάριτος. Μόνον δὲ τοὺς πετάσους ἡμῶν κατέκρινε, καὶ εὗρον ὅτι δὲν εἶχεν ἄδικον.

Μετὰ δεκαπέντε δὲ ἡμέρας τῇ ἔδειξα ἐν Παρισίοις τὰς μικρὰς ἀδελφάς της αἰχμαλώτους εἰς τὰς ὑελίνας τοῦ Λούβρου θυρίδας.

Ἐν μέσῳ δὲ τῆς πολυθορύβου μεγαλοπόλεως διετήρησε τὴν φαιδρὰν εὐθυμίαν της. Ἐσμὲν εὐτυχεῖς ὅτι ζῶμεν, καὶ ἀγαπώμεθα καθ' ἑκάστην περισσότερον ἢ τὴν πρώτην ἡμέραν.

Ἡ Ἀθηνᾶ μανθάνει τὴν Γαλλικὴν, καὶ μοὶ διδάσκει ὀλίγον τὴν Ἑλληνικήν. *Ἡ σελήνη τοῦ μέλιτος* θὰ μείνῃ δι' ἡμᾶς πανσέληνος πάντοτε.

Ὦ φίλατε! φαντάσθητι τὴν εὐτυχίαν μου! Ἡ μικρά μου Ταναγραία ἦτον ὠχρὰ, καὶ σήμερον εἶναι ἐρυθρὰ ὡς τὰ ῥόδα. Τὸ θέρος τῶν Παρισίων τῇ φαίνεται ἐπίσης γλυκὺ ὡς καὶ τὸ τῆς Τανάγρας.

Τὸν χειμῶνα θὰ κατοικήσωμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πλησίον τοῦ πατρός της, τοῦ ἀγαθοῦ παλληκαρίου.

Καὶ ὅλην αὐτὴν τὴν εὐδαιμονίαν εἰς σὲ, φίλε μου, τὴν ὀφείλω! Ταναγραίαν ζῶσαν ἥτις μ' ἀγαπᾷ!... καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἴσως μικροὺς Ταναγραίους!

ΔΙΜΥΑΙΟΣ.

—

Β'.

Φίλιππος Αἰμυλίῳ.

Ἐν Ῥώμῃ, τῇ 3 Σεπτεμβρίου 187...

Φίλτατε, ἐν τῇ συλλογῇ μου ἔχω καὶ δευτέραν Ταναγραίαν. Ἀπέρχομαι ἐν σπουδῇ νὰ τὴν θάψω πλησίον τῆς ἐδικῆς σου.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ]. Α. Ρ. Ρ.

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΛΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδώ].

Συνέχεια 181 σελ. 9.

Γ.

Ἡ δεσποινὶς Λασεγλιὲρ εἰσῆλθεν ἁπλούστατα μὲν ἐνδεδυμένη, ἀλλ' ἡ ξανθὴ αὐτῆς καλλονὴ εἶχέ τι ἡγεμονικόν. Ἡ πλουσία αὐτῆς κόμη περιεσραμμένη μεγαλοπρεπῶς ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς περιέβαλλε διὰ χρυσῶν πλοκάμων τὸ ἀνθηρόν της πρόσωπον, εἰς ὃ ἡ ἐκ τοῦ περιπάτου κίνησις καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἔδιδον ἔτι ῥοδινωτέραν χροιάν. Οἱ μέλανες αὐτῆς ὀφθαλμοὶ διέχυνον τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην λάμψιν τῶν παρθενικῶν ψυχῶν, λάμψιν, φωτίζουσαν μὲν ἀλλὰ μὴ φλέγουσαν. Κυανόχρους ζώνη, ἀπολήγουσα ὄπισθεν εἰς δύο κυματιζούσας ἄκρας, ἔσφιγγεν εἰς μυρίας πτυχὰς πέριξ τῆς ὀσφύος τὴν λευκὴν καὶ ἁπλουστάτην αὐτῆς ἐσθῆτα, τὴν περιβάλλουσαν ὁλόκληρον τὸ ῥαδινὸν καὶ εὐλύγιστον σῶμά της. Ἡ καμπὴ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ αὐτῆς ποδὸς διεφαίνετο διὰ τῶν κομψῶν ὑποδημάτων της· ἀνθοδέσμη ἐξ ἀνθέων τοῦ ἀγροῦ ἐκόσμει τὸ νεαρὸν αὐτῆς στῆθος. Ἅμα δὲ εἰσῆλθεν, ἔρριψεν ἀμελῶς ἐπί τινος ἀνακλίντρου, τὸν πίλόν της, τὸ ἀλεξήλιόν της καὶ ἀνθοδέσμην ῥοδοχρόου ἐρύκης, ἣν συνέλεξεν ἐπὶ τῶν παρακειμένων λόφων, ταχεῖα δὲ καὶ ἐλαφρὰ, ἔδραμε πρῶτον πρὸς τὸν πατέρα της, ὃν δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἀκόμη τὴν πρωΐαν ἐκείνην, εἶτα πρὸς τὴν κυρίαν Βωμπὲρ, ἣν ἐνηγκαλίσθη τρυφερῶς καὶ μόνον, ὅτε μετά τινας στιγμὰς ἀπεσπάσθη τῶν βραχιόνων τῆς βαρωνίδος, εἶδεν ὅτι ὑπάρχει ξένος ἐν τῷ δωματίῳ. Ἀλλ' ὁ Βερνάρδος εἴτε ἐκ συστολῆς, εἴτε

ἐκ περιεργείας, εἴτε διότι ἡ ἐμφάνισις τῆς γλυκείας καὶ συμπαθοῦς ἐκείνης κόρης ἐνεποίησεν αὐτῷ ἐντύπωσιν, ἔστη πρὸ τῆς θύρας ὄρθιος, ἀκίνητος, θεωρῶν αὐτὴν ἐν σιωπηλῷ θαυμασμῷ καὶ ἀπορῶν ἀναμφιβόλως πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ζῶσιν ἐν ἁρμονίᾳ αἱ ἀθῶαι *γαζέλλαι* μετὰ τῶν ἀλωπέκων, ἢ αἱ περιστεραὶ μετὰ τῶν γυπῶν. Ἀλλὰ τὸ βλέμμα εἶναι ταχὺ ὡς ἀστραπὴ καὶ ἡ σκέψις ἔτι αὐτοῦ ταχυτέρα· ὅθεν ἓν δευτερόλεπτον ἤρκεσε τῇ κυρίᾳ Βωμπὲρ ὅπως ἴδῃ, ὅπως ἐννοήσῃ τὰ πάντα· τὸ πρόσωπόν της λοιπὸν αἴφνης ἐζωογονήθη καὶ τὸ μέτωπόν της ἔλαμψεν ὑπὸ χαρᾶς.

— Δὲν ἀναγνωρίζεις τὸν κύριον; ἠρώτησεν ὁ μαρκήσιος τὴν θυγατέρα του.

Ἡ Ἑλένη ἐξετάσασα δι' ἀνησύχου καὶ περιέργου βλέμματος τὸν Βερνάρδον, δὲν ἀπήντησεν εἰ μὴ κινοῦσα ἀρνητικῶς τὴν ξανθὴν αὐτῆς κεφαλήν.

— Καὶ ὅμως εἶναι εἷς ἐκ τῶν φίλων σου, προσέθηκεν ὁ γηραιὸς εὐπατρίδης.

Εἰς τὸ νεῦμα τοῦ πατρός της δειλή, τεταραγμένη, μειδιῶσα ἡ δεσποινὶς Λασεγλιὲρ ἐπροχώρησε πρὸς τὸν Βερνάρδον. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ μέχρι τοῦδε οὐδεμίαν λαβὼν ἀποκάλυψιν τῆς χάριτος καὶ τῆς καλλονῆς, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ διελθὼν τὴν νεότητά του ἐν μέσῳ τῶν στρατοπέδων καὶ τῶν βαρβάρων, ὅτε εἶδεν ἐρχομένην πρὸς αὐτὸν τὴν συμπαθῆ καὶ χαρίεσσαν ἐκείνην κόρην, τὸ μειδίαμα ἔχουσαν ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ τὴν ἀθῳότητα ἐπὶ τοῦ μετώπου, αὐτός, ὁ εἰκοσάκις ἀτενίσας ἀτρομήτως τὸν θάνατον, ἠσθάνθη ταραττομένην τὴν καρδίαν του, καὶ ψυχρὸν ἱδρῶτα περιβρέχοντα τοὺς κροτάφους του.

— Δεσποινίς, τῇ εἶπε μετὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης, μὲ βλέπετε κατὰ πρώτην φοράν· ἐντούτοις ἐὰν ἐγνωρίσατέ ποτε ἀτυχῆ τινα ὀνομαζόμενον Σταμπλῆ, τότε δὲν σᾶς εἶμαι ἐντελῶς ξένος, διότι ἐγνωρίσατε τὸν πατέρα μου.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ Ἑλένη προσήλωσεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς δύο μεγάλους ὀφθαλμούς της, ὡς φοβισμένη ἔλαφος· ἔπειτα δὲ ἐθεώρησεν ἀλλοδιαδόχως τὸν μαρκήσιον καὶ τὴν κυρίαν Βωμπὲρ, οἵτινες συγκεκινημένοι ἐθεώρουν τὴν σκηνὴν ἐκείνην.

— Εἶναι ὁ μικρὸς Βερνάρδος, εἶπεν ὁ μαρκήσιος.

— Μάλιστα, ἀγαπητόν μοι τέκνον, προσέθηκεν ἡ βαρωνίς, εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαθοῦ κυρίου Σταμπλῆ.

— Κύριε, εἶπε τέλος ἡ δεσποινὶς Λασεγλιὲρ βαθέως συγκεκινημένη· ὁ πατήρ μου εἶχε δίκαιον ἐρωτῶν με ἂν σᾶς ἀναγνωρίζω· διότι τοσάκις ἤκουσα περὶ ὑμῶν, ὥστε μοὶ φαίνεται ὅτι ἔπρεπεν ἀληθῶς νῦν νὰ σᾶς ἀναγνωρίσω. Ζῆτε! τοῦτο εἶναι χαρὰ δι' ἡμᾶς· ἰδέτε πόσον τρέμω ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν δύναμαι ν' ἀναμνησθῶ ἄνευ θλίψεως τοῦ πατρός σας, ὅστις ἀφῆκε τὸν κόσμον τοῦτον ἐλπίζων ὅτι ἔμελλε νὰ σᾶς ἐπανεύρῃ εἰς τὸν ἄλλον. Ἔχει λοιπὸν καὶ ὁ οὐρανὸς τὰς θλίψεις καὶ τὰς ἀπογοητεύσεις αὐτοῦ! Ναί, ὁ πατήρ μου εἶχε δίκαιον, εἶσθε φίλος μου. Σᾶς εὐχαριστεῖ τοῦτο, κύριε; ὁ κύριος Σταμπλῆ μὲ ἠγάπα φιλοστόργως καὶ ἐγὼ ὑπερηγάπων αὐτὸν, διότι ἦτο ὁ γηραιός μου σύντροφος. Μετ' αὐτοῦ ὡμίλουν περὶ ὑμῶν, νῦν δὲ μεθ' ὑμῶν θέλω ὁμιλεῖ περὶ ἐκείνου.—Πάτερ μου, ἡτοίμασαν τὰ δωμάτια τοῦ κυρίου Βερνάρδου; Ἡ οἰκία μας εἶναι ἰδική σας κύριε.

— Ἄ μάλιστα! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος· αὐτὸς εἶναι ἰδιότροπος, καὶ προτιμᾷ νὰ κατοικῇ μᾶλλον ὑπὸ τὴν γέφυραν τοῦ Κλαίν, παρὰ νὰ ζῇ ἐν μέσῳ ἡμῶν.

— Λοιπόν, κύριε, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑλένη μετὰ γλυκύτητος ὡς ἐλέγχουσα αὐτόν, λοιπόν, ὅτε εἰσῆλθον σεῖς ἀπεμακρύνεσθε, μᾶς ἐφεύγετε! Εὐτυχῶς τοῦτο σᾶς εἶναι νῦν ἀδύνατον.

— Ἀδύνατον! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος· ἐννοεῖ τις ὅτι δὲν γνωρίζεις πόθεν ἔρχεται. Ὁ κύριος, ὅπως τὸν βλέπεις, ἦλθεν ἐκ Σιβηρίας, καὶ ἡ ἐπαφὴ αὐτοῦ πρὸς τοὺς Καλμούκους τὸν κατέστησε δύσκολον εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν φίλων του. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ δυσαρεστηθῶμεν κατ' αὐτοῦ, διότι ὁ νεανίας οὗτος μᾶς μισεῖ καὶ δὲν εἶναι σφάλμα του. Ἀλλὰ διατί μᾶς μισεῖ; οὔτε αὐτὸς ἠξεύρει τὸ διατί, οὔτε ἐγώ· ἐν τούτοις μᾶς μισεῖ καὶ δὲν εἶναί τις κύριος τῶν αἰσθημάτων του.

— Πῶς! κύριε, μᾶς μισεῖτε; Ἐγὼ ἠγάπων τὸν πατέρα σας καὶ σεῖς μισεῖτε τὸν ἰδικόν μου! Μισεῖτε καὶ ἐμέ! Ἀλλὰ τί κακὸν ἐπράξαμεν; ἠρώτησεν ἡ δεσποινὶς Λασεγλιὲρ μετὰ φωνῆς δυναμένης νὰ μαλάξῃ καὶ χαλκίνην καρδίαν καὶ νὰ ἀφοπλίσῃ τὴν ὀργὴν ἔστω καὶ Σκύθου. Κύριε, δὲν εἴμεθα ἄξιοι τῆς καθ' ἡμῶν ἔχθρας σας.

— Καὶ τί μὲ τοῦτο; εἶπεν ὁ μαρκήσιος· ἂν εὐχαριστῆται ἐχθρευόμενος ἡμᾶς; Ὅλαι αἱ ἐπιθυμίαι καὶ αἱ κλίσεις εἶναι ἔμφυτοι εἰς τὸν ἄνθρωπον· λέγει ὅτι τὸ δάπεδον τοῦτο φλογίζει τοὺς πόδας του, καὶ ὅτι εἶναι αὐτῷ ἀδύνατον νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπὸ τὴν αὐτὴν μὲ ἡμᾶς στέγην. Ἰδοὺ τί ἐστι νὰ κοιμηθῇ τις ἐπὶ δερμάτων ταράνδων καὶ νὰ ζήσῃ ἐπὶ χιόνος ἐξ ποδῶν πάχους. Οὐδὲν πλέον δύναται νὰ εὐχαριστήσῃ αὐτόν, τὸ πᾶν τὸν ἀπογοητεύει καὶ φαίνεται αὐτῷ σκοτεινόν.

Ταχεῖα σκέψις διῆλθε τὸν νοῦν τῆς Ἑλένης, ἐνόμισεν ὅτι ἐνόησε τί συνέβαινεν ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ ἐντῷ νῷ τοῦ νεανίου ἐκείνου. Ἐνόμισεν ὅτι ὁ γέρων Σταμπλῆ, ἀποδίδωνεὶς τοὺς κυρίους του τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἀπεγύμνωσε τὸν υἱόν του, καὶ ὅτι οὗτος θῦμα τῆς πατρικῆς τιμιότητος, ἠρνεῖτο ἐξ ὑπερηφανείας νὰ λάβῃ ἀμοιβήν. Ἔκτοτε δὲ ἕνεκα λεπτότητος καὶ διότι ἐνόμιζε τοῦτο καθῆκόν της, ἐδιπλασίασε τὴν χάριν καὶ τὰς ἐνστάσεις της·

προσεπάθησε μάλιστα νὰ νικήσῃ τὴν συνήθη αὐτῆ συστολὴν, ὅπως κάμῃ τὸν Βερνάρδον νὰ λησμονήσῃ τὴν δύσκολον θέσιν, εἰς ἣν εὑρίσκετο.

— Κύριε, ἐπανέλαβε μὲ ὕφος γλυκὺ, ἀλλ' ὀλίγον τι ἐπιτακτικόν, δὲν θὰ φύγητε· διότι ἀφοῦ ἀρνεῖσθε νὰ μείνητε παρ' ἡμῖν ὡς φιλοξενούμενος, θὰ μείνητε ὡς αἰχμάλωτος. Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ φαντασθῆτε ὅτι ἠθέλομεν σᾶς ἐπιτρέψει νὰ κατοικήσητε εἰς ἄλλο μέρος ἢ ἐν μέσῳ ἡμῶν; Τί θὰ εἴπῃ ὁ κόσμος; Τί θὰ εἴπωσιν οἱ φίλοι μας; Καὶ δὲν θέλετε βεβαίως νὰ μᾶς λυπήσητε καὶ νὰ προσβάλητε ἑνταυτῷ καὶ τὴν ὑπόληψίν μας. Σκέφθητε, κύριε, ὅτι δὲν πρόκειται οὔτε νὰ σᾶς προσφέρωμεν οὔτε νὰ δεχθῆτε φιλοξενίαν· διότι ὀφείλομεν παραπολλὰ εἰς τὸν πατέρα σας, προσέθηκεν ἡ ἀξιαγάπητος κόρη, ἥτις οὐδὲν ἐγνώριζεν, ἀλλ' ἥτις ἔλεγε τοῦτο νομίζουσα ὅτι ὁ Βερνάρδος ἐδίσταζεν ἐξ ὑπερηφανείας καὶ προσεπάθει νὰ οἰκονομήσῃ τὴν φιλοτιμίαν του, ῥίπτουσα, οὕτως εἰπεῖν, χρυσῆν γέφυραν εἰς τὴν ὑπερηφάνειάν του. Ὀφείλομεν παραπολλὰ εἰς τὸν πατέρα σας, ὥστε δύνασθε νῦν καὶ σεῖς νὰ δεχθῆτε ἐλάχιστόν τι παρ' ἡμῶν. Οὐδὲν δὲ ἔχομεν νὰ σᾶς δώσωμεν· σᾶς ἀποδίδομεν μόνον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ὅ,τι ἐλάβομεν διὰ τῆς ἑτέρας. Θὰ δεχθῆτε λοιπὸν διὰ νὰ μὴ μᾶς ταπεινώσητε.

— Μάλιστα, αὐτὸς νὰ δεχθῇ! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος. Νὰ μᾶς ταπεινώσῃ! ἀλλὰ τοῦτο ζητεῖ καὶ αὐτός. Σὺ δὲν γνωρίζεις αὐτόν· σὲ βεβαιῶ ὅτι ἤθελε μᾶλλον προτιμήσει νὰ κόψῃ τὴν χεῖρά του παρὰ νὰ θλίψῃ τὴν ἰδικήν μας.

Ἡ χαρίεσσα κόρη, ἐκβαλοῦσα τὴν χειρίδα της, ἔτεινε πρὸς τὸν Βερνάρδον τὴν χεῖρα.

— Εἶναι ἀληθὲς, κύριε; εἶπεν αὐτῷ.

Ὁ Βερνάρδος αἰσθανθεὶς μεταξὺ τῶν ἀπεσκληρυμμένων ἐκ τοῦ πολέμου καὶ ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς αἰχμαλωσίας χειρῶν του τὴν ἁβρὰν καὶ λευκοτάτην ἐκείνην χεῖρα, ὠχρίασε καὶ παράδοξος συγκίνησις κατέλαβεν αὐτόν· οἱ ὀρθαλμοὶ ἐσκοτίσθησαν· οἱ πόδες του ἐκλονίσθησαν· ἠθέλησε νὰ ὁμιλήσῃ ἀλλ' ἡ φωνή του ἐξέπνευσεν ἐπὶ τῶν χειλέων του.

— Μᾶς μισεῖτε; ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑλένη· τοῦτο εἶναι λοιπὸν ἕνας λόγος περισσότερον διὰ νὰ μείνητε· διότι πρὸ παντὸς ἄλλου ἐνδιαφέρον ἔχομεν νὰ κερδήσωμεν τὴν ἀγάπην σας, ἄλλως προσβάλλεται ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα μας· ἀνεχθῆτε λοιπὸν τὰς προσπαθείας μας, ὅπως σᾶς κάμωμεν νὰ μᾶς γνωρίσητε, καὶ ὅταν ἐπιτύχωμεν τοῦτο, τότε, κύριε, ἀναχωρεῖτε ἂν ἔχετε τὸ θάρρος· ἀλλὰ σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἕως τότε εὑρίσκεσθε εἰς τὴν ἐξουσίαν μας· καὶ ἀφοῦ ὑπήρξατε ἐπὶ ἓξ ἔτη αἰχμάλωτος τῶν Ῥώσσων, δύνασθε δι' ὀλίγον καιρὸν νὰ γείνητε καὶ ἰδικός μας. Πῶς! εἶναι λοιπὸν τόσον τρομερὸν νὰ αἰσθανθῇ τις ὅτι τὸν ἀγαπῶσιν; Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρός σας, ὅστις μὲ ἀπεκάλει ἐνίοτε τέκνον του, μείνατε· τὸ θέλω, τὸ ἀπαιτῶ καὶ ἐν ἀνάγκῃ, σᾶς παρακαλῶ.

— Εἶνε θελκτικωτάτη, ἀνεφώνησε μετὰ συγκινήσεως ἡ κυρία Βωμπέρ.

Καὶ χαμηλοφώνως προσέθηκεν—Ὁ Βερνάρδος ἀπώλετο.

Καὶ ἀληθῶς ὁ νεανίας ἦτο ἤδη ἀπολωλώς· ἡ δὲ ἐξιστόρησις τῶν περιπετειῶν αὐτοῦ δύναται εὐκόλως νὰ συνοψισθῇ. Φθάνει καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς δυστυχίας, ἐρεθίζεται καὶ δικαίως, ὑπὸ τῶν σπαρακτικῶν ἀπογοητεύσεων τῆς ἐπανόδου· ἀκούει τὴν κατὰ τῶν ἀπογυμνωσάντων αὐτὸν κατακραυγὴν τῆς κοινῆς γνώμης, καὶ τὰ πολιτικὰ πάθη, αἱ ἔχθραι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐξαγριοῦσιν αὐτόν. Μισεῖ ἐμφύτως τοὺς εὐγενεῖς καὶ παρασκευάζεται νὰ ἐκδικηθῇ τὸν πατέρα του. Παρουσιάζεται λοιπὸν εἰς τὸ μέγαρον τῶν Λασεγλιέρ· ὁ νόμος ὑποστηρίζει τὰς ἀπαιτήσεις του, θύελλα συνταράσσει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του· περιμένει νὰ ἀπαντήσῃ ἀντίστασιν, ὕβρεις, εἰρωνείας· προαισθάνεται ὅτι θέλουσιν ἀντιτάξει αὐτῷ προλήψεις καὶ ἀξιώσεις ὑπεροπτικάς, καὶ ἑτοιμάζεται νὰ καταβάλῃ τὰ πάντα ὑπὸ τὴν μανίαν τῆς ὀργῆς του. Ἀλλὰ τὸ ἐπιζητούμενον ἀποτέλεσμα ἀποτυγχάνει ἀμέσως, ἡ ἔχθρα του, ἡ ὀργή του ἀποβαίνουσιν αὐτῷ μάταιαι καὶ ἡ μυκωμένη θύελλα ἡ ζητοῦσα νὰ κατασυντρίψῃ δρῦς, δὲν ἀπαντᾷ εἰ μὴ εὐλυγίστους καλάμους, οὓς κάμπτουσα φεύγει καὶ χάνεται ἐντὸς τοῦ πυκνοῦ χόρτου· Ὁ κεραυνὸς ὁ μέλλων ν' ἀναπηδήσῃ ἀπὸ βράχου εἰς βράχον κλονίζων καὶ συνταράσσων τὸν ἀέρα, πίπτων ἐντὸς τῆς κοιλάδος, σβέννυται ἀθορύβως καὶ δὲν διεγείρει εἰ μὴ γλυκείας καὶ ἐναρμονίους μελῳδίας. Ζητεῖ ἐχθροὺς, ἀλλὰ δὲν εὑρίσκει εἰ μὴ κόλακας. Ἐν τούτοις ἀποπειρᾶται εἰσέτι ἐπιθέσεις τινάς, ἀλλὰ τὰς βολάς του ἐπιστρέφουσιν αὐτῷ μεταβεβλημένας εἰς σάκχαριν· τέλος ὅμως διαφυγὼν τὰς μαγείας πεπειραμένης Ἀρμίδης, μέλλει ν' ἀποσυρθῇ καὶ ἀναγγέλλει ἀμετακλήτως τὴν ἀπόφασίν του. Ἀλλὰ τότε γοητευτικὴ ἐμφάνισις παρουσιάζεται αὐτῷ τοσοῦτο μᾶλλον ἀκαταμάχητος καθόσον δὲν ζητεῖ αὕτη νὰ τὸν σαγηνεύσῃ. Δύναμις πανίσχυρος, θέλγητρον ἀείποτε αἰώνιον, ἀείποτε νέον· νεότης καὶ καλλονή! Μόλις ἐπαρουσιάσθη καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ Βερνάρδου ἐκλονίσθη· ἐμειδίασε καὶ ὁ νεανίας ἀφωπλίσθη. Εἶναι δὲ αὕτη κόρη πρὸς ἣν καὶ ὁ Θεὸς προσβλέπει μετ' ἀγάπης· διότι τὸ μέτωπόν της ἀποπνέει τὴν ἀθωότητα, τὰ χείλη της τὴν εἰλικρίνειαν καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ διαυγοῦς βλέμματός της δύναταί τις νὰ ἴδῃ τὴν ψυχήν της διανοιγομένην, ὡς διανοίγεται ὡραῖον ἄνθος ὑπὸ ἥρεμα ὕδατα. Τὸ ψεῦδος οὐδέποτε διῆλθε τὰ χείλη της· οὐδέποτε ὁ δόλος ἐσκίασε τὸ ἁγνὸν αὐτῆς βλέμμα. Ὁμιλεῖ, καὶ ἀνυπόπτως ὁ ἀγαθὸς δαίμων συνωμοτεῖ μετὰ τοῦ κακοῦ· καὶ ὄχι μόνον οὐδὲν εἶπε διαψεῦδον τὰ προηγουμένως λεχθέντα, ἀλλ' ἑκάστη λέξις της ἔρχεται εἰς ὑποστήριξιν τῶν λόγων τῆς κυρίας Βωμπέρ. Εἶπε τὴν ἀλήθειαν· ἡ δὲ ἀλήθεια ἔχει φωνὴν πειστικήν, εἰς ἣν καὶ ἡ μᾶλλον ὑποπτος ψυχὴ δὲν δύναται νὰ ἀντιστῇ. Ναί, ἡ ἀλήθεια ὡμίλησε διὰ τοῦ στόματος τῆς Ἑλένης, ἀλλ' ἂν ἡ Ἑλένη εἶναι εἰλικρινής, εἶναι ἄρά γε ἐπίσης καὶ ἡ κυρία Βωμπέρ; Εἰς τοῦτο ὁ Βερνάρδος διστάζει· ἐν τούτοις, ἂν ἦσαν ἀμφότεραι εὐγενεῖς καρδίαι ὑπὸ τοῦ φθόνου συκοφαντηθεῖσαι; ἂν ὁ πατήρ του ἠθέλησε νὰ ἐξαγοράσῃ δι' ὅλης τῆς περιουσίας του ἔτη τινὰ χαρᾶς, γαλήνης καὶ εὐτυχίας; . . . . Αὐτὸς ὁ Βερνάρδος θέλει ποτὲ παραπονηθῇ; Θέλει ποτὲ τολμήσει ν' ἀνακαλέσῃ δωρεὰν αὐθόρμητον, δωρεάν, ὑπὸ τῆς εὐγνωμοσύνης νομιμοποιηθεῖσαν; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκδιώξῃ ἀσπλάγχνως τὰ ὄντα ἐκεῖνα, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἔζησεν ὁ πατήρ του περιστοιχισμένος ὑπὸ φροντίδων καὶ ἀγάπης, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἐξέπνευσε θρηνούμενος;

Δὲν ἦσαν μὲν τοσοῦτον καθαραί, τοσοῦτον εὐκρινεῖς αἱ σκέψεις του αὗται, ἀλλ' εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο περιεστρέφοντο, ὅτε ἡ κυρία Βωμπὲρ πλησιάσασα πρὸς αὐτόν, ὠφελήθη τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ δεσποινὶς Λασεγλιὲρ ἀντήλλασσε λέξεις τινὰς μετὰ τοῦ μαρκησίου, ὅπως τῷ εἴπῃ.

— Λοιπὸν, κύριε, ἐγνωρίσατε νῦν ὅλους τοὺς αὐτουργοὺς τῶν δολίων ἐκείνων μηχανορραφιῶν, ἃς πρὸ ὀλίγου ἐμνημονεύσατε; Διατί λοιπὸν δὲν ἐπιρρίπτετε ἐπὶ τοῦ παιδίου τούτου τὴν ὀργὴν καὶ τὴν περιφρόνησίν σας; Βλέπετε, καὶ αὐτὴ συνώμοσε καθ' ὑμῶν καὶ ἀφοῦ μᾶς ἐβοήθησεν εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ πατρός σας, συνεννοήθη νῦν μεθ' ἡμῶν ὅπως σᾶς κάμῃ νὰ ἀποθάνητε ἐκ θλίψεως.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας τῆς κυρίας Βωμπὲρ ὁ Βερνάρδος ἐφρικίασεν ὡσεὶ ἠσθάνθη ὅριν περιτυλισσόμενον εἰς τοὺς πόδας του· ἀλλ' ἀμέσως σχεδὸν ἡ δεσποινὶς Λασεγλιὲρ ἐπανῆλθε πρὸς αὐτόν.

— Κύριε, τῷ εἶπεν, ὁ θάνατος τοῦ πατρός σας μοὶ κατέλιπεν ἀπέναντι ὑμῶν καθήκοντα σοβαρά. Παρέσχεν παρὰ τὴν κλίνην του κατὰ τὴν ὑστάτην αὐτοῦ ὥραν· ἐδέχθην τοὺς ἀποχαιρετισμούς του καὶ ἤκουσα τὸν τελευταῖον αὐτοῦ στεναγμόν. Ἐτήρησα λοιπὸν τὰς ἀναμνήσεις ταύτας ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην καὶ ὀφείλω νὰ σᾶς τὰς παραδώσω. Ἔλθετε λοιπὸν, ἐνῷ περιπατοῦμεν ὑπὸ τὰς δενδροστοιχίας, ἃς ἠγάπα καὶ εἰς ἃς τοσαύτας κατέλιπεν ἀναμνήσεις, θὰ σᾶς ἦναι παρήγορον νὰ ἀκούσητε τὴν περὶ τοῦ θανάτου του διήγησιν.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ, ἐστήριζε τὴν χεῖρά της ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Βερνάρδου καὶ ἔσυρεν αὐτὸν ὡς παιδίον. Ἀλλ' ἅμα οὗτοι ἀπεμακρύνθησαν, ὁ μαρκήσιος ἐρρίφθη ἐπί τινος ἕδρας καὶ ἐλεύθερος τέλος παντὸς περιορισμοῦ, ἀρέθη εἰς τὸ ῥεῦμα τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἀγανακτήσεως τῆς πιεζούσης αὐτὸν πρὸ τόσης ὥρας. Αἰσθήματα ἀντίθετα ἐπάλαιον μανιωδῶς ἐν ἑαυτῷ, ὁ ἐγωϊσμὸς καὶ ἡ ἀριστοκρατικὴ ὑπερηφάνεια, ὅτε τὸ μὲν ὅτε τὸ δὲ ὑπερισχύον· καὶ ἀναμφιβόλως ὁ ἐγωϊσμὸς ἦτο ὁ ἰσχυρότερος, ἀλλ' ὁσάκις ὑπερίσχυεν, ἡ ταπεινωθεῖσα ὑπερηφάνεια ἐξέβαλλε κραυγὴν ὡς ἀσβὸς ἐν τῇ παγίδι συλληφθείς. Ἐνώπιον τοῦ Βερνάρδου τὸν εἶχε παρασύρει ὁ ἐγωϊσμός, ἀλλ' ἅμα οὗτος ἀπεμακρύνθη ἡ ἐξερεθισθεῖσα ὑπερηφάνεια ἀποσπασθεῖσα βιαίως τοῦ ἀντιπάλου της, ἤρατο γενναίως τὴν νίκην. Συνέβη λοιπὸν τότε σκηνὴ παραφορᾶς ἀρκετὰ διασκεδαστική. Ἂς φαντασθῇ τις χαρίεντα καὶ νεαρὸν ἵππον διαφυγόντα τὰ δεσμὰ καὶ διερχόμενον ἐν τῇ ἀκρατήτῳ ὁρμῇ του θάμνους καὶ φραγμούς, ἀναπηδῶντα καὶ καλπάζοντα ἐπὶ τῶν πρασίνων λειμώνων, μέχρις οὗ ἡ κυρία Βωμπὲρ μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας κατώρθωσε τέλος νὰ τὸν συλλάβῃ καὶ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πραγματικότητα.

— Ἀκούσατέ με μαρκήσιε, εἶπε, οἰκτείρουσα αὐτὸν μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη· αὐτὰ εἶναι παιδαριώδη πράγματα. Μάτην ὀργίζεσθε καὶ ἀπελπίζεσθε δὲν δύνασθε νὰ μεταβάλητε τετελεσμένα γεγονότα. Ὅ,τι ἔγεινεν, ἔγεινεν, καὶ πᾶσα ἀντίστασις εἶναι ἀνωφελής.

— Πῶς! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος, εἷς ἀνόητος ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ ἐκαλλιέργησε τοὺς ἀγρούς μου καὶ τοῦ ὁποίου ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη εἶδον τὴν μητέρα φέρουσαν ἐδῶ ἑκάστην πρωΐαν τὸ γάλα τῶν ἀγελάδων της, ἔρχεται νῦν εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ μὲ ἐξυβρίζει, καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ πράξω τίποτε! Καὶ ὄχι μόνον δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ διατάξω τοὺς ὑπηρέτας μου νὰ ἐκβάλωσιν αὐτὸν ἔξω τοῦ οἴκου μου, ἀλλ' ὀφείλω νὰ τὸν φιλοξενῶ, νὰ τὸν περιποιῶμαι, νὰ τῷ προσμειδιῶ καὶ ν' ἀρίνω τὴν θυγατέρα μου νὰ στηρίζηται ἐπὶ τοῦ βραχίονός του! Εἷς πτωχὸς καὶ ἀνυπόδητος, ὅστις ἐὰν πρὸ τριακονταετίας ἦτο εἰς ἡλικίαν, ἤθελε λογίζει ἑαυτὸν εὐτυχῆ ξυστρίζων καὶ περιποιούμενος τοὺς ἵππους μου! Ἠκούσατε μετὰ ποίας ἐμφάσεως ὁ υἱὸς οὗτος τοῦ βουκόλου ὡμίλησε περὶ τῶν ἱδρώτων τοῦ πατρός του! Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ὅταν εἴπωσι τοῦτο, νομίζουσιν ὅτι εἶπον τὸ πᾶν. Ὁ ἱδρὼς τοῦ λαοῦ! Ὁ ἱδρὼς τῶν πατέρων των! Οἱ αὐθάδεις, οἱ ἀνόητοι! ὡσεὶ οἱ πατέρες των ἀνεκάλυψαν τὸν ἱδρῶτα καὶ τὴν ἐργασίαν! Καὶ φαντάζονται λοιπὸν ὅτι οἱ πατέρες μας δὲν ἐκοπίαζον καὶ αὐτοί; νομίζουσιν ὅτι ἱδρῶνον ὀλιγώτερον ὑπὸ τὴν πανοπλίαν παρ' ὅσον οἱ ἄλλοι ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ δούλου; Ἀγανακτῶ, κυρία βαρωνίς, βλέπων τὰς ἀξιώσεις τῶν οὐτιδανῶν τούτων τῶν φανταζομένων ὅτι αὐτοὶ μόνοι κοπιάζουσι καὶ ὑποφέρουσιν, ἐνῷ αἱ ἀριστοκρατικαὶ οἰκογένειαι δὲν ἔχουσιν εἰ μὴ ν' ἀνοίξωσι τὴν χεῖρα διὰ νὰ λάβωσι μέγαρα καὶ γαίας. Καὶ πῶς σᾶς φαίνεται ὁ οὐσσάρος οὗτος, ὁ ἐρχόμενος ν' ἀπαιτήσῃ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ὁ πατήρ του ἱδρωσεν; Ἰδοὺ ἄνθρωποι κατάλληλοι ἀληθῶς νὰ μᾶς ἐλέγξωσιν ἐπὶ προπατορικῇ ὑπερηφανείᾳ καὶ

ματαιότητι. Ζητεῖ αὐθαδῶς τὴν τιμὴν τῶν ἱδρώτων τοῦ πατρός του, καὶ ἔπειτα ἐκπλήττεται διότι ἐγὼ ποιοῦμαι περὶ πολλοῦ τὴν ἀξίαν τοῦ αἵματος εἴκοσι προγόνων μου!

— Αἴ! Θεέ μου! ὑπέλαβεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἔχετε ἑκατοντάκις δίκαιον· τίς ἀρνεῖται τοῦτο; τίς σᾶς ἀντιλέγει; Δυστυχῶς ὅμως ὁ Οὐσάρος οὗτος ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν νόμον, τὸν νόμον τὸν μικρολόγον, τὸν ἐγγιτικόν, τὸν κατάλληλον δι' ἀνθρώπους μέσης τάξεως, ἐν ἑνὶ λόγῳ. Ἐν τούτοις, σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὁ οἶκος οὗτος δὲν σᾶς ἀνήκει πλέον· ἀνήκει εἰς τὸν ἀνόητον ἐκεῖνον καὶ πρέπει νὰ ἐννοήσητε τοῦτο καλῶς.

— Αἴ, καλά, κυρία βαρωνίς, ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ· ἐὰν ἔχῃ οὕτω, προτιμῶ τὴν καταστροφὴν μᾶλλον παρὰ τὸ αἶσχος, προτιμῶ νὰ χάσω τὴν περιουσίαν μου παρὰ τὴν τιμήν μου. Ἡ ἐξορία δέν με φοβίζει, διότι γνωρίζω τὸν δρόμον καὶ θὰ φύγω, θὰ ἐκπατρισθῶ διὰ τελευταίαν φοράν. Ναὶ μέν· θ' ἀπολέσω τὴν περιουσίαν μου, ἀλλὰ τὸ ὄνομά μου θὰ μένῃ ἀκηλίδωτον. Ἔχω δὲ καὶ τὴν ἐκδίκησίν μου ἑτοίμην· ὁ οἶκος Λασεγλιὲρ θὰ ἐκλείψῃ ἐκ τῆς Γαλλίας!

— Αἴ, καλέ μου μαρκήσιε, τοῦτο δὲν μέλει διόλου τὴν Γαλλίαν.

— Εἰς τὸν διάβολον! ἀνέκραξεν ὁ μαρκήσιος καταπόρφυρος ὡς μήκων. Ἠξεύρετε, κυρία βαρωνίς, τί εἶπεν ἡμέραν τινὰ κατὰ τὴν πρωϊνὴν ἔγερσίν του Λουδοβίκος ὁ δέκατος τέταρτος, παρατηρήσας ἐν μέσῳ τῶν παρισταμένων εὐγενῶν τῆς αὐλῆς τὸν τρίτον πάππον μου;—«Μαρκήσιε Λασεγλιέρ», τῷ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος, κτυπῶν φιλικῶς τὸν ὦμόν του....

— Μαρκήσιε Λασεγλιὲρ, σᾶς λέγω ἐγὼ δὲν θὰ φύγετε, ἀνεφώνησε μετὰ σταθερότητος ἡ κυρία Βωμπέρ. Δὲν πρέπει νὰ παραλείψητε τὰ καθήκοντα, ἅτινα ὀφείλετε εἰς τοὺς προγόνους σας, εἰς τὴν θυγατέρα σας, εἰς τὸν ἑαυτόν σας. Δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλείψητε δειλῶς τὴν προγονικήν σας κληρονομίαν. Θὰ μείνητε ἐδῶ· καὶ τοῦτο, διότι χάνετε ἄλλως τὴν τιμήν σας. Ἐκτὸς τούτου εἰς τὴν ἡλικίαν σας δὲν ὑποβάλλει τις εὐκόλως ἑαυτὸν εἰς ἐξορίαν. Ἄλλοτε εἶσθε νέος· ἄλλοτε εἴχομεν πρὸ ἡμῶν τὸ μέλλον καὶ τὴν ἐλπίδα. Ἀλλὰ καὶ διατί νὰ φύγητε; προσέθηκε μετ' ἀρειμανίου ἤθους. Μήπως πρέπει νὰ περιμείνῃ τις ἕως οὗ φθάσῃ ἡ στιγμή, καθ' ἣν θὰ παραδοθῇ τὸ φρούριον, ἵνα ἄρῃ τὴν πολιορκίαν; Μήπως ὅταν ἦναί τις βέβαιος ὅτι θὰ νικήσῃ μάχεται τότε ὑποχωρῶν; Μήπως ὅταν παίζῃ τις τυχηρὸν παιγνίδιον ἀφίνει τὴν θέσιν του, ὅταν ἦναι βέβαιος ὅτι θὰ κερδήσῃ; Θὰ θριαμβεύσωμεν, δὲν τὸ αἰσθάνεσθε; Ἂς διέλθῃ μόνον τὴν νύκτα ταύτην ὁ Βερνάρδος εἰς τὸ μέγαρον, καὶ ἐγὼ ἐγγυῶμαι αὔριον διὰ τὰ λοιπά.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἡ βαρωνὶς ἱσταμένη πρὸ τοῦ παραθύρου διέκρινεν εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Κλαὶν τὸν υἱόν της διευθυνόμενον πρὸς τὸ μέγαρον. Ἀφήσασα τότε τὸν μαρκήσιον εἰς τὰς σκέψεις του, ἔδραμε ταχυτέρα ἐλάφου, ἐσταμάτησε τὸν Ῥαοὺλ πρὸ τῆς κιγκλιδωτῆς θύρας, ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς Βωμπὲρ καὶ εὗρε δικαιολογημένην τινὰ πρόφασιν ὅπως στείλῃ αὐτὸν νὰ γευματίσῃ καὶ νὰ διέλθῃ τὴν ἑσπέραν εἰς γειτονικόν τι μέγαρον.

Ἐ τούτοις ἡ Ἑλένη καὶ ὁ Βερνάρδος περιεπάτουν μὲ βῆμα βραδύ· ἡ μὲν χαρίεσσα καὶ θελκτικωτάτη, ὁ δέ, δειλὸς καὶ συνεσταλμένος. Ὁποία ἀθῶα χάρις, ὁποῖον γόητρον! Στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονός του διηγεῖτο αὐτῷ μὲ ὕφος ἀφελέστατον πῶς διῆλθεν ὁ Σταμπλῆ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη του ἐπὶ τῆς γῆς Διηγεῖτο τίνι τρόπῳ ἐγνώρισαν καὶ ἠγάπησαν ἀμοιβαίως ἀλλήλους· ἀνέφερε τοὺς περιπάτους των, τὰς ἐκδρομάς των, τὰς ἀμοιβαίας των ἐξομολογήσεις· ἔλεγεν ἐπίσης, ὁποίαν θέσιν εἶχε καθέξει ὁ Βερνάρδος εἰς τὰς συνομιλίας των ἐκείνας. Ὁ δὲ Βερνάρδος ἤκουεν ἐν σιγῇ, καὶ ἐνῷ προσεῖχεν εἰς ταῦτα, ᾐσθάνετο ταὐτοχρόνως τὸ ἐλαφρὸν καὶ εὐλύγιστον σῶμα τῆς Ἑλένης στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ βραχίονός του· ᾐσθάνετο τὴν ἀναπνοήν της γλυκυτέραν τῶν ἀρωμάτων τοῦ φθινοπώρου· ἔβλεπε τοὺς πόδας της βαδίζοντας συμφώνως πρὸς τοὺς ἰδικούς του· ἤκουε τὸν ψίθυρον τῆς ἐσθῆτός της ἁρμονικώτερον τοῦ ζεφύρου τοῦ σαλεύοντος τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων. Μυστηριώδης ἐπιρροὴ ἐνήργει ἤδη ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἡ Ἑλένη ὁμοία πρὸς τοὺς λεπτοὺς καὶ ὑψηλοὺς ἐκείνους ἀγωγούς, δι' ὧν ἐκρέει καὶ οὐδετεροῦται ὁ κεραυνός, ἀφῄρει ἀπ' αὐτοῦ τὴν ὀργὴν καὶ τὸ μῖσός του. Μάτην ὁ νεανίας προσεπάθει εἰσέτι ν' ἀντιστῇ· διότι ὡς ὁ ἱππότης ἐκεῖνος, οὗτινος εἶχον παραλύσει τὴν πανοπλίαν ᾐσθάνετο εἰς ἕκαστον βῆμά του καταπίπτον μέρος τι, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἔχθρας του. Ἀλλ' ἐνῷ συνωμίλουν τοιουτοτρόπως, ἔφθασαν ἀνεπαισθήτως εἰς τὸ μέγαρον. Ὁ ἥλιος ἦτο περὶ τὴν δύσιν του καὶ αἱ σκιαὶ τῶν λευκῶν καὶ τῶν δρυῶν γιγαντιαῖαι ἠπλοῦντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ὅτε δὲ ἔφθασαν πρὸ τῆς εἰσόδου ὁ Βερνάρδος ἡτοιμάσθη ν' ἀποχαιρετήσῃ τὴν δεσποινίδα Λασεγλιέρ, ἀλλ' αὕτη χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὸν βραχίονά του ἔσυρεν αὐτὸν ἠρέμα εἰς τὴν αἴθουσαν, ἔνθα ἡ κυρία Βωμπὲρ ἐπανελθοῦσα πρὸ πολλοῦ ἔμενε μετὰ τοῦ μαρκησίου· τόσον ἐφοβεῖτο ν' ἀφήσῃ αὐτὸν μόνον καὶ εἰς τὰς ἰδίας ἐμπνεύσεις του παραδεδομένον.

— Εἶσθε συγκεκινημένος, κύριε, εἶπεν ἀποτεινομένη πρὸς τὸν Βερνάρδον· καὶ πῶς δύναται νὰ γείνῃ ἄλλως; Τὰ μέρη ταῦτα ὑπῆρξαν ἡ φωλεὰ τῶν παιδικῶν σας χρόνων· ἐπαίξατε ἐπὶ τῆς χλόης ταύτης καὶ ὑπὸ τὰ σκιερὰ ταῦτα δάση ἐξηγέρθησαν αἱ πρῶται ὑμῶν πρὸς τὴν δόξαν ὁρμαί. Διὰ τοῦτο· καὶ ὁ ἀγαθὸς πατήρ σας ἠγάπα ἰδιαζόντως νὰ περιπατῇ ὑπὸ τὰς δενδροστοιχίας

ταύτας· ἤθελέ τις εἴπει, ὅτι εἰς ἑκάστην καμπὴν τῆς ὁδοῦ περιέμενε νὰ ἴδῃ ὑμᾶς ἐμφανιζόμενον.

— Νομίζω ὅτι τὸν βλέπω εἰσέτι, εἶπεν ὁ μαρκήσιος, περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς χλόης ἐκείνης· ἡ πολιὰ κεφαλή του, αἱ κυαναῖ περικνημῖδές του, ὁ βαμβάκινος ὑπενδύτης του καὶ αἱ ἐκ βελούδου περισκελίδες του ἔδιδον αὐτῷ ὕφος πατριάρχου.

— Καὶ ἦτο πατριάρχης ἀληθῶς, προσέθηκεν ἡ κυρία Βωμπὲρ μετὰ συγκινήσεως.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! ἀνέκραξεν ὁ μαρκήσιος, πατριάρχης ἢ μή, ἦτο τίμιος ἄνθρωπος.

— Τόσον ἀγαθός! τόσον ἁπλοῦς! τόσον ἀξιαγάπητος! ὑπέλαβεν ἡ κυρία Βωμπέρ.

— Καὶ ἀρκετὰ νοήμων! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος. Μὲ τὸ καλοκἀγαθον ἐκεῖνο ὕφος του εἶχε τρόπους τινάς, δι' ὧν ἐθεώρει τὰ πράγματα, ἐκπλήττοντας ἀληθῶς.

— Ἅμα ἐνεφανίζετο ἔσπευδον πάντες περὶ αὐτοῦ ἵνα τὸν ἀκούσωσιν.

— Ἦτο φιλόσοφος. Καὶ ἠπόρει τις ποῦ εὕρισκεν ὅσα ἔλεγεν.

— Τὰ εὕρισκεν ἐν τῇ ὡραίᾳ ψυχῇ του, προσέθηκεν ἡ κυρία Βωμπέρ.

— Καὶ τί εὔθυμος χαρακτήρ! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος παρασυρθεὶς λεληθότως ὑπὸ τοῦ ῥεύματος· πάντοτε ζωηρός, πάντοτε εὐχαριστημένος, πάντοτε ἕτοιμος νὰ ἀστιευθῇ!

— Μάλιστα, εἶπεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἐν μέσῳ ἡμῶν εἶχεν ἐπανεύρει τὸ φαιδρόν του ὕφος καὶ τὸν εὐχάριστον χαρακτῆρά του· ἂν καὶ ἐπὶ πολὺ ἔζησε μόνος καὶ ἐγκαταλελειμμένος, μόλις εὑρέθη ἐν μέσῳ τοῦ οἰκογενειακοῦ μας κύκλου, καὶ ἐπανέκτησεν ὅλα τὰ εὐχάριστα αὐτοῦ προτερήματα. Δὲν ἀπηύδα δὲ ἐπαναλαμβάνων, ὅτι ἐν μέσῳ ἡμῶν ἐγένετο νεώτερος κατὰ τριάκοντα ἔτη καὶ ἀφελῶς, ὡς ὡμίλει, παρωμοίαζεν ἑαυτὸν πρὸς γηραιὸν κορμὸν ἀναφύοντα νεαροὺς βλαστούς.

— Εἶναι ἀληθέστατον, ὅτι ἦτο γλυκύτατος ἄνθρωπος καὶ δὲν ἠδύνατό τις νὰ γνωρίσῃ αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν ἀγαπήσῃ, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἡ Ἑλένη, ἥτις ὑποθέτουσα ὅτι ὁ πατήρ της καὶ ἡ κυρία Βωμπὲρ εἶχον τὴν λεπτότητα τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας της, ἐξήγει οὕτω πως τὰς φιλοφρονήσεις των ἐκείνας πρὸς τὸν Βερνάρδον.

— Ἀ! ἐξηκολούθησεν ἡ βαρωνίς, ἐλάτρευε τὸν αὐτοκράτορά του· καὶ ποῖος ἐτόλμα νὰ τῷ ἀντείπῃ εἰς τοῦτο; Ποία ζέσις, ποῖος ἐνθουσιασμὸς ὁσάκις ὡμίλει περὶ τοῦ μεγάλου ἀνδρός! Ὡμίλει δὲ συχνότατα καὶ ἡμεῖς εὐχαριστούμεθα ἀκούοντες αὐτόν.

— Μάλιστα, μάλιστα, εἶπεν ὁ μαρκήσιος ὡμίλει συχνά, δύναταί τις μάλιστα νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ὡμίλει παραπολὺ συχνά. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε, προσέθηκεν ἠλεκτρισθεὶς ὑπὸ τοῦ βλέμματος τῆς κυρίας Βωμπὲρ καὶ προσπαθῶν νὰ ἐπανορθώσῃ ὅ,τι εἶπεν, τοῦτο ἤρεσκεν εἰς τὸν γέροντα, τόσον καλλίτερον δι' ἡμᾶς. Κύριε Βερνάρδε, ὁ κύριος πατήρ σας δύναται ἐκεῖ ἐπάνω νὰ κολακεύηται δι' ὅσας εὐχαρίστους στιγμὰς μᾶς παρέσχεν ἐπὶ γῆς.

Ἕπεται συνέχεια. ΑΡΣΙΝΟΗ Γ. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ περιοδικῷ Botanisches Centralblatt ἐδημοσιεύθη ἡ ἑξῆς διατριβή, ἣν μεταφέρομεν εὐχαρίστως εἰς τὰς στήλας τῆς «Ἑστίας».

ΟΜΗΡΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΥΤΟΥ

περισωθεῖσα μέχρι σήμερον.

Ἡ «Imperata cylindrica» P. B. (Lagurus cylindricus Linn., Saccharum cylindricum Lam.) εἶναι κοσμοπολιτικόν, οὕτως εἰπεῖν, εἶδος φυτοῦ ἐκ τῆς τάξεως τῶν σιτηρῶν, λίαν διαδεδομένον εἰς τὰ θερμότερα μέρη τῆς εὐκράτου ζώνης καὶ εἰς ὅλην τὴν διακεκαυμένην. Συχνὰ ἀπαντᾷ εἰς ὅλας τὰς παραλίας τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἐπιζητεῖ ἀμμώδη γῆν, ὡσαύτως ἐπίκλυστον ἢ καλλιεργημένην. Φύεται ἀφθόνως εἰς τὴν παραλίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μεσόγειον, εἰς πεδιάδας καὶ κοιλάδας, χωρὶς ὅμως νὰ ἀπομακρύνηται λίαν τῆς θαλάσσης, οὔτε νὰ ὑψοῦται σημαντικῶς ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς. Ἐν Ἑλλάδι ἐπιζητεῖ ἰδίως τὰς ἀμπελοφυτείας, καὶ εἶναι ἓν τῶν πλέον ὀχληρῶν ζιζανίων. Ὃν δὲ κατ' ἐξοχὴν παρόχθιον φυτὸν οὐδέποτε ἐλλείπει ἐκ τῶν ὀχθῶν τῶν ποταμῶν.

Ἐνασχολούμενος εἰς συλλογὴν τῶν νεοελληνικῶν λαϊκῶν ὀνομάτων τῶν φυτῶν μας, ἤκουσα πολλάκις παρὰ τῶν χωρικῶν τῆς Ἀττικῆς ἐν τῷ ἐλαιῶνι τῶν Ἀθηνῶν, τῇ Φαληρικῇ ἀκτῇ καὶ ἀλλαχοῦ, νὰ ὀνομάζωσι τὸ γνωστότατον χόρτον διὰ τοῦ ὀνόματος *Θρύον*. Ὁ ἀναντιρρήτως ἀρχαιοελληνικὸς ἦχος τῆς ἁπλῆς δισυλλάβου λέξεως μοὶ ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν, ἄνευ δὲ δυσκολίας ἠδυνήθην νὰ εὕρω τὸ φυτὸν τοῦτο καὶ ἀναγνωρίσω μεταξὺ τῶν οὐχὶ πολυαρίθμων φυτικῶν ὀνομασιῶν τοῦ Ὁμήρου. Ἐν τῷ Φ. τῆς Ἰλιάδος, ἔνθα ὁ ποιητὴς περιγράφει πῶς ὁ Ἥφαιστος κατακαίει τὰς πεδιάδας τῆς Τρῳάδος καὶ ἰδίως τὰς ὄχθας τοῦ Σκαμάνδρου, ἀπαντῶμεν τοὺς ἑξῆς στίχους 350—353.

«Καίοντο πτελέαι τε καὶ ἰτέαι ἠδὲ μυρῖκαι,
καίετο δὲ λωτός τ' ἠδὲ θρύον ἠδὲ κύπειρον,
τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἅλις ποταμοῖο πεφύκει».

Ἀπορῶ πῶς ὁ Voss ἐν τῇ γερμανικῇ μεταφράσει αὐτοῦ ὡς ἀντίστοιχον τοῦ *Θρύου* θέτει τὸ «Riedgrass» ἤτοι εἶδός τι Carex, ἐνῷ ἄλλοι πάλιν τὸ ἐθεώρησαν ὡς εἶδος σχοίνου· οὕτω ὁ Euchholz[1] λέγει ὅτι πιθανώτατα εἶναι τὸ Juncus conglomeratus. Ὁ Lenz[2] ἀφίνει τὸ θρῦον ἀπροσδιόριστον. Δι' ἐμὲ εἶναι ἱκανὰ πειστήρια, ἵνα θεωρήσω τὸ ὁμηρικὸν θρῦον ὡς τὴν «Imperata cylindrica» ἡ διάσωσις τοῦ παλαιοῦ ὀνόματος ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἀττικοῦ λαοῦ καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν θέσεων ἐν αἷς εὑρίσκεται. Σχοῖνοι

1. Κατὰ τὸν Buchholz, Homerische Realien, σελ. 231.
2. Botanik der alten Griechen und Römer, σελ. 270.

καὶ κυπεροειδῆ λαμβάνουσι λίαν ὑποδεέστερον μέρος ἐν τῇ ἑλληνικοανατολικῇ χλωρίδι τῶν πεδιάδων, ἐν ᾗ ἡ Imperata, ὡς ἤδη ἀνέφερα, εἶναι παρόχθιον φυτὸν κατ' ἐξοχὴν καὶ φύεται πανταχοῦ ἀφθόνως. Τὸ μνημονευθὲν χωρίον τῆς *Ἰλιάδος* παρέχει ἡμῖν ὅσῳ τὸ δυνατὸν πιστὴν εἰκόνα τῆς ἑλληνικοανατολικῆς παροχθίου χώρας τῶν πεδιάδων, ἧς τὰ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἀναφερόμενα φυτὰ εἶναι τὰ συνηθέστερα καὶ κυριώτερα συστατικά. Ὡς παρὰ τὸν Σκάμανδρον, οὕτω φύονται καὶ παρὰ τὸν Ἀττικὸν Κηφισσόν, τὸν Σπερχειόν, τὸν Ἀχελῷον, τὸν Εὐρώταν, τὸν Ἀλφειὸν καὶ ἄλλους ποταμοὺς τῆς αὐτῆς περιοχῆς αἱ *πτελέαι* (Ulmus campestris Lin.) αἱ *ἰτέαι* (Salix alba L.), αἱ *μυρίκαι* (συνήθως Tamarix tetrandra Pall. καὶ Tamarix parviflora DC.), καὶ ὡσαύτως αἱ ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ ἀναφερόμεναι πόαι, διότι ὁ *λωτὸς* ἤτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις γενικὸν ἢ ἀθροιστικὸν οὕτως εἰπεῖν ὄνομα διὰ διάφορα χεδροποφόρα ἢ ψυχανθῆ, χρήσιμα ἰδίως εἰς διατροφὴν τῶν κτηνῶν, ἅτινα σήμερον περιλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὸ γενικὸν ὄνομα *τριφύλλι*· εἶναι δὲ ταῦτα διάφορα εἴδη: Trifolium[1], Trigonella, Melilotus, Lotus καὶ Medicago· πρὸς τούτοις Dorycnium rectum (L), Bonaveria Securidaca (L) κτλ, ἅτινα ἅπαντα ἐπιζητοῦσιν ὑγρὰ καὶ παρόχθια μέρη. Τὸ μετὰ τὸν *λωτὸν* ἀναφερόμενον *θρύον* θεωρῶ, κατὰ τὰ εἰρημένα, ὡς Imperata cylindrica L., ὑπὸ δὲ τὸ ὄνομα *κύπειρος* ἐννοητέα τὰ τρία κοινότατα ἐν τῇ χλωρίδι ἡμῶν εἴδη κυπείρου, ἤτοι Cyperus longus L., C. badius Desf. καὶ C. rotundus L., ἅτινα καὶ νῦν ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα φέρονται, ὡς ἐν γένει ἅπαντα τὰ μνημονευθέντα εἴδη φυτῶν ἐξαιρέσει τοῦ *λωτοῦ* σήμερον ἔτι εἶναι γνωστὰ ὑπὸ τὰ αὐτὰ ὀνόματα ἢ ὀλίγον μόνον μεταβεβλημένα, πανταχοῦ ὅπου φθάνει ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα.[2] Δυνάμεθα νῦν νὰ θέσωμεν τὴν ἐρώτησιν, ἂν ταῦτα τὰ ἐν τῇ *Ἰλιάδι* ἀναφερόμενα φυτὰ φύονται σήμερον ἔτι παρὰ τὸν Σκάμανδρον, καὶ ἂν παρετηρήθησαν ἐκεῖ ὑπὸ τῶν νεωτέρων φυτολόγων. Καὶ διὰ μὲν τὰ δένδρα καὶ τοὺς θάμνους (πτελέας, ἰτέας καὶ μυρίκας) ἔχομεν τὴν μαρτυρίαν τοῦ καθηγητοῦ R. Virchow, ὅστις ἐν τῇ πραγματείᾳ «Beiträge zur Landeskunde der Troas[3]» περιγράφει ἐν ἐκτάσει τὴν φυτείαν τῆς Τρωϊκῆς πεδιάδος καὶ ἐν σελ. 70-71 εἰδικῶς τῶν ὀχθῶν τοῦ Μενδερὲ, ἤτοι Σκαμάνδρου, λέγων· «ἐπὶ τῆς μακρᾶς διπλῆς σειρᾶς παλαιῶν ἰτεῶν, αἵτινες στερεοῦσι τὰς ὄχθας αὐτοῦ, μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσι πολυάριθμοι θάμνοι μυρικῶν καὶ μικραὶ πτελέαι κ.τ.λ.».

Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει δημοσιευμένος ὡς ΣΤ παράρτημα[1] ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κ. Schliemann «Ilios Stadt und Land der Trojaner» κατάλογος τῶν μέχρι τοῦ νῦν ἐκ τῆς Τρῳάδος γνωσῶν φυτῶν συνταχθεὶς ὑπὸ P. Ascherson, T. v. Heldreich καὶ F. Kurtz, κατὰ τὰς συλλογὰς τοῦ R. Virchow καὶ J. Schmidt καὶ τὰς πηγὰς διαφόρων συγγραφέων, ἐνῷ καταλόγῳ ἀπαριθμοῦνται πλὴν τῶν ἤδη μνημονευθέντων τριῶν ξηλωδῶν φυτῶν καὶ πολλὰ χεδροποφόρα ἀρμόζοντα εἰς τὸν *λωτὸν* καὶ τὸν Cyperus longus». Ὅτι ἐν αὐτοῖς δὲν εὑρίσκομεν τὴν «Imperata cylindrica» εἶναι μᾶλλον σύμπτωσις, οὐδόλως δὲ ἀπόδειξις ὅτι τὸ φυτὸν τοῦτο δὲν εὑρίσκεται ἐν Τρῳάδι. Τοῦτο δὲ δὲν εἶναι τόσον παράδοξον, ἐὰν ἀναλογισθῶμεν πόσον ἀτελὴς εἶναι ἔτι ὁ κατάλογος οὗτος[2] καὶ ὅτι οἱ δύο κύριοι αὐτοῦ πρωτουργοὶ Virchow καὶ J. Schmidt ἐπεσκέφθησαν ἀμφότεροι τὴν Τρῳάδα κατὰ τὸ ἔαρ (Ἀπρίλιον), ἤτοι εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ ἄνθησις τῆς Imperata δὲν ἔχει ἀναπτυχθῆ, διότι ἐν γένει σιτηρόν τι δύναται εὐκόλως νὰ παραβλεφθῇ ὑπὸ συλλεκτῶν, οἵτινες δὲν εἶναι ἐξ ἐπαγγέλματος φυτολόγοι. Τὸ *θρύον* ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ ἄλλων ἔτι Ἑλλήνων συγγραφέων· οὕτω ὁ Διόδωρος[3] λέγει ὅτι εἶναι φυτὸν συχνῶς φυόμενον παρὰ τὸν Νεῖλον. Καὶ πράγματι εἶναι ἡ «Imperata» φυτὸν κοινὸν ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ. Ἐν τῇ Ἰλιάδι ἀναφέρεται εἰς δύο χωρία[4] πόλις κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ καλουμένη *Θρύος* ἢ *Θρυόεσσα*, περὶ ἧς ὁ Στέφανος Βυζάντιος[5] ῥητῶς ἀναφέρει ὅτι ἔλαβε τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ φυομένου φυτοῦ θρύου. Καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν εὑρίσκομεν τὸ θρύον χαρακτηριζόμενον ὡς παρόχθιον φυτόν. Ἐκτὸς τούτου εἰς ἐπίγραμμά τι τοῦ Ἀντι-

1. Συχνότατον πάντων εἶναι εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὀχθῶν τὸ Trifolium fragiferum L.

2. Πτελέα νῦν πτελιὰ ἢ φτελιά. Ἰτέα νῦν ἰτιὰ ἢ ἰτιά· μυρίκη ἀπαραμείωτον μυρίκη ἢ καὶ ἀλμυρίκη· θρύον νῦν θρύος καὶ τὸ κύπειρος ἀπαραμείωτον κύπειρος, συνήθως δὲ ἡ κύπερη.

3. Ἐκ τῶν πραγματειῶν τῆς B. Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τοῦ Βερολίνου 1879.

1. σελ. 804.

2. Περιλαμβάνει μόλις 500 εἴδη, ἐνῷ ἐν συγκρίσει πρὸς περιοχὰς ἄλλων χλωρίδων (Flora) ἐν Ἑλλάδι καὶ μικρᾷ Ἀσίᾳ δίον νὰ ἐκτιμηθῇ ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν ἀγγειοφόρων φυτῶν τῆς Flora Trojana ὡς οὐχὶ κατώτερος τῶν 1300-1500 εἰδῶν. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως δὲ τοῦ Σλειμαννείου ἔργου ἐπληθύνθη πράγματι λίαν τὸ ὁλικὸν τῆς Τρωϊκῆς χλωρίδος, ἰδίως διὰ τῶν ἐρευνῶν τοῦ Calvert, οὕτως ὥστε διὰ τῶν συμβολῶν τούτου ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ Τροίας γνωστῶν εἰδῶν ἀνῆλθεν εἰς 900 τουλάχιστον. Ὁ καθηγητὴς Ascherson, ὅστις ἑτοιμάζει νέον κατάλογον, μοὶ ἔγραφε, ὅτι μ' ὅλα ταῦτα δὲν εὑρίσκονται, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κατόπιν σταλέντα, δείγματα τῆς Imperata. Εἶμαι ἐν τούτοις πεπεισμένος ὅτι τὸ φυτόν μας δὲν λείπει ἀπὸ τὴν Flora Trojana.

3. Διοδ. Σικ. 3,10· «γεύσωνταιτοῦ θρύου» κ.τ.λ.

4. Ἰλ. Β. 592.

«καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον . . .»

καὶ Ἰλ. Λ. 711

«Ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, νειάτη Πύλου ἠμαθόεντος».

5. Steph. Byz. Ethn. ed. Meinek. σελ. 318· «Θρύον, πόλις τῆς Μεσσηνίας, ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων θρύων ὁμωνύμως· τῷ φυτῷ λεγομένη· λέγεται δὲ ἀπὸ τοῦ φυτοῦ θρυόεις καὶ θρυόεσσα· κεῖται δ' ἡ πόλις περὶ τὸν Ἀλφειόν».

πάτρου[1] ἀναφέρεται ὡς παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, τὸ *θρύον* μετὰ τοῦ λωτοῦ, ὅπερ ὡσαύτως σημαίνει ὅτι ὑπῆρχεν εἰς ὁμοίαν τοποθεσίαν ἤτοι εἰς παρόχθιον καὶ ταπεινὸν μέρος. Τέλος εὑρίσκομεν χωρίον τι τοῦ *Εὐσεβίου*[2] ἐν ᾧ γίνεται λόγος περὶ τοῦ ἡμετέρου θρύου. Ὁ Εὐσέβιος ἀναφέρει ὅτι ὁ *Ὑψουράνιος*, πρόσωπον μυθολογικὸν τῶν Φοινίκων, ἐφεῦρε πρῶτος τὴν κατασκευὴν καλυβῶν ἐν Τύρῳ συμπλεκομένων ἐκ καλαμίου, θρύου καὶ παπύρου. Ὅτι τὰ λίαν δύσσπαστα φύλλα τῆς «Imperata cylindrica» εἶναι ἰδιαζόντως κατάλληλα πρὸς κατασκευὴν διαφόρων πλεγμάτων εἶναι καὶ νῦν ἔτι γνωστόν, χρησιμοποιοῦνται μάλιστα ὡς ἐκ τούτου γενικῶς πρὸς πλοκὴν λίαν στερεῶν ψαθῶν, πρὸς στεγασμὸν θερινῶν καλυβῶν κ.τ.λ. Ἐπὶ τῆς νήσου Πάρου εἶναι ἡ Imperata λίαν ἄφθονος καὶ τὴν ὀνομάζουσι *Βούτομο*, ὡς ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ἐπείσθην κατὰ τὴν τελευταίαν περιήγησίν μου τῶν νήσων, καὶ τὴν μεταχειρίζονται πρὸς ἐπιστέγασιν τῶν ἀνεμομύλων.[3]

Ἕτερον φυτὸν οὐδεμίαν σχέσιν ἔχον μετὰ τοῦ ἡμετέρου σιτηροῦ εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ *Διοσκορίδου*[4] ὑπὸ τὸ ὄνομα *Στρύγνος μανικὸς* ὡς συνώνυμον τοῦ θρύου ἀναφερόμενον, ὅπερ ὅμως κατὰ τὸν Θεόφραστον[5] λέγεται *θρύορον*, καὶ ὅπερ ὁ Sprengel[6] καίτοι ποσῶς δὲν συμφωνεῖ ἡ περιγραφὴ θεωρεῖ ὡς Solanum Sodomæum, ὁ δὲ Fraas[7] δικαίως θεωρεῖ ὡς Datura Stramonium.

[Μετάφρασις Ο. Α. Ρ]. Θ. Δ. Χελδραιχ.

Φίλος παλαιὸς τῆς «Ἑστίας», βοτανολογῶν νῦν ἐν Γερμανίᾳ, ὑπόσχεται νὰ χρησιμοποιῇ ἐνίοτε τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτοῦ χάριν τῆς παλαιᾶς φίλης. Ἡ σύνταξις τῆς «Ἑστίας» γνωρίζουσα πόσῳ ὑστεροῦμεν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰς ἐπιστημονικὰς ἐν γένει γνώσεις καὶ ὁποία πληθὺς ὁμοίων γνώσεων διαδίδεται καθ' ἑκάστην δι' ὁμοίων δημοσιευμάτων ἐν τῇ περὶ ἡμᾶς Εὐρώπῃ, κυρίως δὲ διὰ τῶν περιοδικῶν, εὐχαρίστως θέλει πάντοτε καταχωρίζει τὰς βοτανικὰς ἢ ζωολογικὰς διατριβὰς τοῦ Ξενοφάνους, καθόσον μάλιστα τὰ ἐπιστημονικὰ ταῦτα ζητήματα θέλουσιν εἶσθαι ἑκάστοτε προσηρμοσμένα πρὸς τὰς γνώσεις τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑστίας». Σ. τ. Δ.

Σκέψεις

ΕΠΙ ΤΗΣ ΡΑΧΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΜΗΛΟΥ

Πάντες γνωρίζουσιν, ὅτι ὁ ὗδος, ὃν φέρει ἐπὶ τῆς ῥάχεως ἡ κάμηλος, ἀποτελεῖται ἀπὸ στρῶμα λίπους ὑπὸ τὸ δέρμα ἐν ἀφθονίᾳ συσσωρευμένον, καὶ ὅτι ὑπάρχουσι δύο εἴδη καμήλων, ἡ *μόνυδος*, φέρουσα ἓν ὕδωμα, καὶ ἡ *δίνδος* φέρουσα δύο. Τούτων ἡ μὲν ζῇ ἀπὸ τῆς δυτικῆς Ἀσίας μέχρι τῶν ἐνδοτέρω τῆς Ἀφρικῆς, ἡ δὲ δευτέρα, ἡ καὶ βακτριανὴ καλουμένη, οἰκεῖ τὴν κεντρῴαν Ἀσίαν.

Συγγενὲς τῇ καμήλῳ ζῷον, πλὴν μικρότερον καὶ ἄνευ ὕδου, εἶνε καὶ ἡ *αὐχενία* ἢ *προβατοκάμηλος*, γνωστὸν ζῷον εἰς τοὺς ἀναγνόντας τὸν *Ῥοβινσῶνα*, ἡ *λάμα*, ζῶσα εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς νοτίου Ἀμερικῆς. Ταύτης ἀπολελιθωμένα λείψανα εὑρέθησαν καὶ ἐντὸς σπηλαίων τινῶν ἐν Βρασιλίᾳ. Ἡ τε κάμηλος καὶ ἡ αὐχενία εἶνε ζῷα μηρυκαστικὰ καὶ τυλόποδα.

Οἱ ἐπὶ τῆς ῥάχεως ὕδοι τῆς καμήλου, παρέχοντες εἰς τὴν ὅλην μορφὴν τοῦ ζῴου θέαν παράδοξον, ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐθεωρήθησαν ὡς ἀληθὲς αἴνιγμα ὑπὸ τῶν δυσπίστων ἐκείνων κεφαλῶν, αἵτινες ἠρνοῦντο νὰ κατανεύσωσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι αἱ κάμηλοι ἀνέδυσαν οὕτως ἀπὸ τῆς γῆς, φέρουσαι λιπώδη ἐφίππια ἐπ' ὤμων, μόνον ὅπως χρησιμεύσωσι τῷ ἀνθρώπῳ. Ὅσῳ ἡ δυσπιστία εἰς τὸν βίον εἶνε δεῖγμα ἢ κακῆς κοινωνίας ἢ κακοῦ χαρακτῆρος, τόσῳ θεωρεῖται αὕτη ἀρετὴ εἰς τὴν ἐπιστήμην, ἅτε προκαλοῦσα ἐπὶ τῶν ἀμφιβόλων ὑποθέσεων τὴν ἔρευναν, καὶ τὴν ταύτην διαδεχομένην πειθὼ διὰ τῶν παρατηρήσεων καὶ τῶν πειραμάτων.

Εἰς τοιαύτην τινὰ ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἀρχῆθεν μορφῆς τῆς καμήλου χρεωστοῦμεν τὰς εὐθὺς ἀνακοινουμένας παρατηρήσεις διαφόρων φυσιοδιφῶν, καὶ τὰ ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων ἐξαγόμενα πορίσματα, ἅτινα εἶνε τοσούτῳ ἔλλογα ὥστε οὐδεμίαν καταλείπουσι περὶ τῆς ὀρθότητος αὐτῶν ἐν τῷ νῷ ἀμφιβολίαν.

Καθηγητής τις ἐν Γενούῃ, ἐρευνήσας ποτὲ τὴν ῥάχιν ἀχθοφόρου, εὗρεν ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἀκριβῶς ἐφ' ἧς θέσεως ἐστηρίζετο τὸ βάρος τοῦ φορτίου, λιπώδες στρῶμα, ἔχον τὸ μέγεθος πυγμῆς, ὅπερ κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἀχθοφόρου ἦτο τὰ μάλιστα αὐτῷ χρήσιμον. Τὸ πρᾶγμα ἀνεκοινώθη τοῖς φίλοις ἰατροῖς, οἱ δὲ ὑπὸ τούτων ἐπὶ διετίαν γενόμεναι ἔρευναι κατέδειξαν ὅτι ἐπὶ 72 ἀχθοφόρων οἱ 4 εἶχον τὸν λιπώδη ὗδον, οἱ δὲ ἡμίσεις τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ ἐστεροῦντο μὲν τούτου, εἶχον ὅμως ἀκριβῶς κατὰ τὴν αὐτὴν χώραν τοῦ σώματος μᾶλλον ἀνεπτυγμένην τὴν ἀκανθώδη ἀπόφυσιν τῶν θωρακικῶν σπονδύλων, μετὰ σκληρύνσεως καὶ παχύνσεως τῶν περὶ αὐτὴν ἁπαλῶν μορίων μέχρις ὑπὸ τὸ δέρμα.

Τὸ πλάσμα τοῦτο ἐπὶ τῆς ῥάχεως τῶν ἀχθοφόρων εἶνε τόσῳ γνωστὸν ἐν Γενούῃ, ὥστε φέρει παρ' αὐτοῖς καὶ ἴδιον ὄνομα.

Ἐὰν λοιπὸν σκεφθῶμεν ὅτι ὀλίγα μόνον ἔτη ἀχθοφορίας τροποποιοῦσιν οὕτω τὰ νῶτα τοῦ ἀνθρώπου, δὲν δυνάμεθα ἄρα νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὅμοιόν τι ἐν μείζονι βαθμῷ, τῶν αἰώνων παρερχομένων, συνέβη καὶ παρὰ ταῖς καμήλοις, παρ' αἷς

1. Antholog. Palat. 9, 723

«Ὁ μόλιβος κατέχει με καὶ ἁ λίθος· εἵνεκα δ' ἄν σευ, πλάστα Μήρων, λωτὸν καὶ θρύον ἐδρεπόμαν».

2. Euseb. Praepar. evangel. I. cap. X. Φοινίκων θεολογία, 36· «Εἶτά φησι τὸν Ὑψουράνιον οἰκῆσαι Τύρον καλύβας τε ἐπινοῆσαι ἀπὸ καλαμῶν καὶ θρύων καὶ παπύρων».

3 Πρβλ. καὶ Ἰωάν. Πρωτοδίκου «Ἰδιωτικὰ τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης», ἐν Σμύρνῃ 1866, σελ. 22. Ἐν Ἀττικῇ καλεῖται νῦν τὸ Scirpus lacustris ὑπὸ τοῦ λαοῦ Βούτομο. Περὶ τῆς ἀληθοῦς σημασίας τοῦ Βούτομος τοῦ Θεοφράστου δὶν ἐσχημάτισα ἔτι γνώμην.

4. M. med. IV, 74.

5. Hist. plant. IX, 11, 6.

6. Comment. σελ 602.

7. Fraas, Synopsis Flor. class. σελ. 469.

βεβαίως προστίθεται πρὸς τῇ μηχανικῇ ταύτῃ πράξει καὶ ἡ ἐπίδρασις τῆς κληρονομικῆς τάσεως καὶ ἡ τῆς φυσικῆς διαλογῆς; Διότι κατ' ἀρχὰς οἱ κύριοι των ἐθεώρησαν ὡς καταλληλότερα τὰ ζῷα ταῦτα πρὸς χρῆσιν, διότι ὑπάρχει ἤδη φύσει ἐπὶ τῆς ράχεως αὐτῶν ἐπιφάνεια ὁμαλὴ ἐριπποειδὴς κατάλληλος πρὸς ἐπίθεσιν φορτίων, ἐνῷ τοῦτο ἦτο ἀδύνατον εἰς τὰς ἐχούσας τὴν ράχιν λείαν καὶ ἐπικλινῆ καὶ εὐολίσθητον αὐχενίας ἢ λάμας.

Κατ' ἄλλας ἐπίσης νεωτάτας ἐρεύνας ἡ κάμηλος, ὡς ἐκ τῶν ἀνατομικῶν αὐτῆς χαρακτήρων, ἀνήκει εἰς εἴδη ὅμοια πρὸς ἀρχαιότατα γένη ὀρυκτῶν τινων ζώων καὶ ἑπομένως εἶνε καὶ αὕτη ζῷον ἀρχαιότατον, νῦν δὲ ἀπαντᾷ μόνον ὡς ζῷον ἐξημερωμένον καὶ ἐν μεγίστῳ ἀριθμῷ. Ὑπόκειται δηλ. εἰς δύο συνθήκας, αἵτινες, κατὰ Darwin, προάγουσι τὰ μέγιστα τὴν μεταβολὴν τῶν εἰδῶν. Πρὸς τούτοις ἡ κάμηλος ζῇ εἰς τὰς θερμὰς ἐκείνας χώρας τῆς γῆς (Ἰνδίας, Ἀφρικὴν), ἔνθα καὶ ἄλλα ζῷα, πρόβατα, ὁ ζεβοὺ (ἰνδικὸς βοῦς) καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ ἄνθρωποι διακρίνονται συνήθως διὰ τὰς συσσωρεύσεις λίπους ἐπὶ χωρῶν τινων τοῦ σώματος. Ἐνῷ δὲ ἀγνοοῦμεν τοὺς ἀμέσους ἀγρίους συγγενεῖς τῆς καμήλου (τοὐλάχιστον δὲν τοὺς γνωρίζομεν ὁριστικῶς), οἱ ὀρυκτοὶ αὐτῆς πρόγονοι ἀνευρέθησαν εἰς ἐκείνας τὰς χώρας, ἔνθα οὐ μόνον ζῇ ἡ λάμα, ἀλλὰ, τὸ σπουδαιότερον, καὶ τὸ ἄγριον συγγενὲς τῇ καμήλῳ γένος τῶν αὐχενιῶν, οὐανάκο ἢ γουανάκο καλούμενον. Τούτου δ' ἕνεκα δὲν ὑπάρχει μεγάλη ἀσάφεια ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν τῆς καμήλου.

Μεταξὺ τοῦ ἡμέρου εἴδους τῶν καμήλων ὑπάρχει ἐν Ἀραβίᾳ φυλή τις ὀνομαζομένη *μαχαρί*, ἥτις, ὅπως δηλοῖ καὶ τὸ ἀραβικὸν ὄνομα, εἶνε κάμηλος *ἄνευ ὄβου*, στερεῖται ὅλως τοῦ λοιποῦ στρώματος, καὶ τῆς ἐλαφρᾶς διογκώσεως τῆς ἀκανθώδους ἀποφύσεως τῶν σπονδύλων τῆς ἀπαντώσης εἰς τοὺς φορεῖς, καὶ χρησιμεύει μόνον πρὸς δρόμον. Ὁ λιπώδης ὄγκος δὲν ἀνευρίσκεται ἐπίσης οὐδὲ κατὰ τὴν προκεχωρημένην ἡλικίαν τῶν ἐμβρύων τῶν καμήλων, φθίνει δὲ ὅλως καὶ εἰς τὰς ἐνήλικας ἐξ αὐτῶν μετὰ μακρὰν νηστείαν. Ὅ,τι δὲ μᾶλλον ἐνδιαφέρει ἡμᾶς εἶνε ὅτι ἐν τῇ κεντρῴᾳ Ἀσίᾳ ἀνευρέθησαν νεωστὶ καί κάμηλοι, θεωρηθεῖσαι μὲν τὸ κατ' ἀρχὰς ὡς ἄγριοι, πιθανῶς ὅμως οὖσαι εἶδος ἐξημερωμένον, ἀφ' ἁπασῶν δὲ ἐλλείπουσι σχεδὸν ἐντελῶς οἱ ἐπιῤῥάχιοι ὄβοι καὶ τὰ ἐπὶ τῶν γονάτων τυλώματα.

Ἀλλὰ δειχθέντος πόθεν οἱ ὄβοι τῆς καμήλου ἐσχηματίσθησαν, τίνι τρόπῳ θὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ὕπαρξιν καμήλων διόβων καὶ καμήλων μονόβων;

Καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐξηγεῖται ἁπλούστατα διὰ τῆς παρατηρήσεως ἑτέρων φυσιοδιφῶν, καθ' οὓς ὁ ἁπλοῦς ὄβος εἶνε παραμόρφωσις τοῦ διπλοῦ, ὅστις ὑπάρχει καὶ εἰς τὰς μονόβους καμήλους, ἀλλ' ἀτελέστατα ἀνεπτυγμένος καὶ ἐλλειμματικός. Πιθανῶς δὲ οἱ δύο ὄβοι ἐγεννήθησαν ὡς ἐκ τοῦ τρόπου δι' οὗ ἐγένετο ὁ μερισμὸς τοῦ βάρους τοῦ πρωτογόνου ἐριππίου ἐπὶ τῆς ράχεως τῆς λάμας ἐκείνης, ἥτις σὺν τῷ χρόνῳ μετεβλήθη εἰς κάμηλον, καὶ ὅστις ἔσχεν ὡς συνέπειαν διὰ τοῦ διπλοῦ ὑποστηρίγματος διπλῆν λίπους συσσώρευσιν. Βραδύτερον, εἰς πολλῷ μεταγενεστέραν χρονικὴν περίοδον, μεταβληθέντος τοῦ εἴδους τῆς φορτώσεως καὶ τῆς διασάξεως τοῦ ἐριππίου, οὕτω ἐτροποποιήθη ὁ δεύτερος ὄβος, σμικρυνόμενος, ὥστε ἐπὶ τέλους ὅλως ἐξηφανίσθη. Πῶς δὲ πρὸς τοῦτο συνετέλεσεν ἡ τεχνητὴ παρέμβασις τοῦ ἀνθρώπου, ὑποδεικνύει τὸ γνωστὸν γεγονός, καθ' ὃ καὶ σήμερον ἔτι οἱ Τουρκομάνοι ἀκρωτηριάζουσιν ἕνα τῶν ὄβων τῶν ἀρτιγεννῶν καμήλων, ὅπως καταστήσωσιν αὐτὰς εὐχρήστους ὡς ζῷα φορτηγά. Καθίσταται λοιπὸν ἔτι πιθανώτερον ὅτι κατὰ τὰς ἀπωτάτας ἐκείνας ἐποχάς, καθ' ἃς τὸ σάγμα εἶχεν ἤδη τροποποιηθῆ, οἱ ἄνθρωποι προὐτίμων καμήλους, ὧν τὸ ἓν τῶν φυμάτων εἶχεν ὄγκον μικρότερον, καθόσον οὕτω προὐλαμβάνετο ἐγχείρησις, ἧς τὸ ἀποτέλεσμα δὲν εἶνε πάντοτε ἐπιτυχές. Οὕτω διὰ τῆς διπλῆς ταύτης διαλογῆς ἐτροποποιήθη καὶ πάλιν διὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὑπ' αὐτοῦ τούτου πλασθεῖσα ἀνωμαλία. Ἐὰν δ' ἀναλογισθῶμεν ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων μνημείων, πρὸ 2000 ἐτῶν, ἡ κάμηλος παρίσταται φέρουσα τελείους ὄβους προσκτώμεθα νέαν ἀπόδειξιν τῆς παναρχαιότητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, πιθανοποιεῖται δὲ οὕτως καὶ ὅτι ἡ κάμηλος ἦτο τὸ πρῶτον ἡμερωθὲν φορτηγὸν τοῦ ἀνθρώπου ζῷον. Ἐπειδὴ δὲ τέλος τὸ ἀρχικὸν εἶδος τῆς καμήλου δέον κατὰ Cope ν' ἀναζητήσωμεν ἐν Ἀμερικῇ, προσκτᾶται ἐκ τούτου μείζονα πιθανότητα ἡ θεωρία, καθ' ἣν οὐ μόνον πολλὰ τῶν ἡμετέρων οἰκιακῶν ζώων κατάγονται ἀπὸ τοῦ Νέου Κόσμου, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ φυλαὶ αὐτῶν.

Ἡ λέξις *κάμηλος* σημαίνει ἀραβιστὶ φορεὺς (ἐκ τοῦ hamel=φέρειν). Ἐκ τῆς ἀραβικῆς δὲ λέξεως, ἐξ ἧς ἐσχηματίσθη καὶ τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ὄνομα τῆς καμήλου, παρήχθησαν καὶ ἡ νεοελληνικὴ λέξις *γαμάλης* καὶ τὸ ταὐτόσημον γενουήνσιον camallo (ἀχθοφόρος) ὀνόματα ἀναγόμενα εἰς τὴν ἰδιότητα τοῦ βαστάζειν βάρη.

Ὁ λιπώδης ὄβος τῆς καμήλου λύει καὶ ἕτερον *ἀνθρωπολογικὸν* ζήτημα.

Αἱ γυναῖκες τῶν Ὀττεντότων, ὡς γνωστὸν, φέρουσι φύσει ἐπὶ τῶν γλουτῶν εἶδος λιπαρῶν προσκεφαλαίων, ὅπερ ὁ Fritsch ἀνεκάλυψε καὶ εἰς τὰς γυναῖκας διαφόρων ἄλλων γειτνοικῶν φύλων. Ὁ φυσιοδίφης ὁ ποιήσας τὰς ἀνωτέρω ἐπὶ τῶν καμήλων παρατηρήσεις ἐξήνεγκε τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ἡ κατάθεσις αὕτη τοῦ λίπους ὑπὸ τὸ δέρμα τῶν Ὀττεντοττίδων ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς τὴν γνωστὴν ἕξιν τοῦ φέρειν τὰ βρέφη ἐπὶ νώτων κατὰ τὰς οἰκιακὰς καὶ ἀγροτικὰς ἐργασίας, ὅτε τὰ φυσικὰ ταῦτα προσκεφάλαια ἐχρησίμευον ὡς φορητὰ λίκνα ἢ ὡς παιδοφόροι κάλαθοι.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη λαμβάνει μεῖζον κῦρος ἂν ἀναλογισθῶμεν ὅτι οἱ Ὀττεντότται, ὅπως καὶ αἱ κάμηλοι εἶνε εἶδος ζῶντός τινος ἀπολιθώματος ἢ μᾶλλον λειψάνου τῶν προϊστορικῶν χρόνων μέχρι σήμερον διατηρηθὲν, ὅπερ, ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ὑπάρξεως, ἐτροποποιήθη σημαντικώτερον. Μετὰ δὲ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ λιπώδους στρώματος καὶ παρὰ τοῖς ἀχθοφόροις ἐπικυροῦται ἐντελῶς ἡ ἀνωτέρω ὑπόθεσις, καθόσον μάλιστα ὁ Fritsch ἀνεκάλυψε νεωστὶ παρὰ τοῖς Ὀττεντόττοις ἔκτακτον τάσιν πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν μυῶν τοῦ δέρματος καὶ πρὸς κατάθεσιν ὑπ' αὐτὸ καὶ καθ' ὅλον τὸ σῶμα λίπους· τὸ δὲ λίπος τοῦτο φθίνει ἅμα ὡς οἱ ἄνθρωποι νηστεύσωσιν ἐπὶ μακρὸν, καταλείπομένων ἐπὶ τοῦ δέρματος πτυχῶν καὶ βαθειῶν αὐλάκων, αἵτινες καὶ εἰς τοὺς μὴ παρήλικας παρέχουσιν ὄψιν ἡλικίας προβεβηκυίας.

Εἶνε δὲ λίαν φυσικὸν ὅτι ἡ ἀδιάκοπος πίεσις θέλει προκαλέσει μεῖζονα λίπους συσσώρευσιν εἰς φυλὴν, ἐν ᾗ τὸ λίπος σχηματίζεται τάχιστα καθ' ἅπαν τὸ σῶμα. Οὕτω δὲ κατ' ἀνάγκην σχηματίζεται νέον ὄργανον, ὅπερ πρὸς τοῖς προτερήμασι, ἅτινα παρέχει τῇ μητρὶ πρὸς ἀκώλυτον ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, φέρει καὶ ὅλας τὰς συνθήκας τῆς κληρονομικῆς διαδόσεως ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν.

Ἐν Βόννῃ. ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ.

Ἡ ἐξωτερικὴ διοίκησις τοῦ ἀνθρώπου εἶνε σχετικῶς ἀσυντελὴς, ἂν μὴ συνυπάρχῃ καλὴ ἡ ἐσωτερικὴ αὐτοῦ διοίκησις. Ὁ χειρότερος δοῦλος δὲν εἶνε ὁ ὑποτασσόμενος εἰς δεσπότην, ἀλλ' ὁ ὑποκείμενος εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀμάθειαν, τὸν ἴδιον ἐγωϊσμὸν καὶ τὴν ἰδίαν πονηρίαν. Τὰ ἔθνη τὰ συγκροτούμενα ὑπὸ τοιούτων ἀνελευθέρων καὶ κακῶς ἀνατεθραμμένων πολιτῶν δὲν ἀπελευθεροῦνται μόνον διὰ τῆς ἀλλαγῆς δεσποτῶν καὶ νόμων· ἐνόσῳ δὲ ἐπικρατεῖ ἡ ὀλεθρία πλάνη, ὅτι ἡ ἐλευθερία ἀποκτᾶται διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς κυβερνήσεως, εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι αἱ τοιαῦται μεταβολαὶ θέλουσιν ἀποβῆ ἀνωφελεῖς καὶ ἐφήμεροι, καὶ ὅτι θέλουσιν ἐξαφανισθῆ ὅπως καὶ τὰ πρόσωπα τὰ ἀλληλοδιαδόχως ἀναφαινόμενα εἰς τοὺς μαγικοὺς τῶν παίδων φανούς. Τὰ θεμέλια τῆς ἐλευθερίας ἀνάγκη πᾶσα νὰ στηρίζωνται ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ χαρακτῆρος, ὅστις εἶνε ἡ μόνη βεβαία ἐγγύησις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς ἐθνικῆς προόδου. Ὁ Ἰωάννης Στοὺαρτ Μὶλ παρατηρεῖ ὅτι «καὶ αὐτὸς ὁ δεσποτισμὸς δὲν παράγει τὰ χείριστα αὐτοῦ ἀποτελέσματα ἐνόσῳ ὑπάρχει προσωπικὴ πρωτοβουλία· πᾶσαν δὲ δύναμιν καταβάλλουσαν τὴν προσωπικὴν ταύτην ἐνέργειαν καλῶ δεσποτισμὸν, οἱονδήποτε ἕτερον ὄνομα καὶ ἂν φέρῃ».

Παρὰ τοῦ κ. Χ. Βουρδουμπάκη ἐδόθη ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν τὸ κατωτέρω παρατιθέμενον κρητικὸν δημῶδες ᾆσμα, ἀποσπασθὲν ἐκ τῆς ἀνεκδότου βιογραφίας τοῦ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 στρατάρχου τῆς Κρήτης Ρούσσου Βουρδουμπᾶ ἡ Βουρδουμπάκη, εἰς ὃν ἦτο ἰδίως προσηλὲς καὶ ᾔδετο συνοδευόμενον ὑπὸ δεξιοῦ λυριστοῦ κατὰ τὰς ὥρας τῆς εὐθυμίας του, μάλιστα κατὰ τὴν ἀνάπαυλαν ἐν καιρῷ πολέμου. Σ. τ. Δ.

ΕΝ ΔΗΜΩΔΕΣ ΑΙΣΜΑ

Πόσο γλυκὸς ὁ θάνατος 's τὴ βράσι τοῦ πολέμου·
ἔχει λαμπάδα τὴν τιμὴ, τὴν δόξα γὶὰ Δεσπότη
καὶ τοῦ πολέμου τὸν καπνὸ ὠμορφοσάβανό του.
Τὴν μυρωδὶὰ τοῦ μπαρουτιοῦ γὶὰ μοσχολίβανο 'χει,
ἔχει γὶὰ μνῆμα ποῦ πατοῦν τὸν τόπον οἱ λεβέντες·
εἶνε τὸ χῶμα τῆς ἀνδρεῖας καὶ τῆς ἐλευθερίας.
Αὐτοῦ φυτρόνει τὸ δεντρὸ αἱματοποτισμένο·
ἔχει τὰ φύλλα πράσινα καὶ μυρωδάτα τ' ἄνθη·
ἀντρεύεται ποῦ μυρισθῆ κι' ὅλος καρδὶὰ γεμίζει.
Εἶδα τὸν ἴσκιο τοῦ βοσκοῦ ποῦ 'βγῆκε ἀπ' τὰ φύλλα·
εἶν' ὁ βοσκός μου ποῦ πεσε 's τῆς Κράπης τ' ἀνηφόρι,
ἀπ' ἧς σὲ Τούρκους εἴκοσι ἐχόρτασε τὸ χέρι.
Μανταποφόρος στάλθηκε ἀπ' τόσους ἀνδρειωμένους·
ὡς εἶδαν καὶ κατέβαινε τρεχάτος εἰς τὸν ἅδη,
«—Γυάρη 'πίσω, γλακιτὴ[1] τοῦ φώνιαξαν μεγάλα,
πές τους 's τὸν Ἅδη κλείσθηκαν καὶ δὲν μποροῦν ν' ἀνέβουν·
παρέλυσαν τὰ γέρια των, τὰ πόδια των κοπῆκαν
τὰ κρέτα των ἐσάπησαν, τὰ κόκκαλά των 'λυῶσαν.
Σκουλήκους πλῆθος ἔχουσι καὶ ποντικοὺς καὶ 'ρείδια,
δὲν τοὺς ἀρίνου μὶὰ στιγμὴ ἀνάπαυσι νὰ 'δοῦσι,
τοὺς λέγουν, εἶν' οἱ κάτοικοι τοῦ κάτω μαύρου Κόσμου.
Βαστᾶτε τοὔπαν δυνατὰ ὅσο 'μπορεῖτε 'πάνω
ποὺ γετε ἥλιο λαμπερὸ καὶ οὐρανοὺς γαλάζιους,
νύκτας μὲ τοὺς αὐγερινοὺς καὶ μ' ἄστρα στολισμένας.
Ἐκεῖ 'ναι κάτω σκοτεινὰ καὶ μουγλιασμένα μέρη,
κ' ἀκόμη δὲν τοὺς δώκασι τὴν θέσι ποὺ τοὺς λέγα
γὶὰ δῶρο τῆς παλληκαρίᾶς, τῆς πίστης μας στεφάνι.
Δὲν εἶν' ψυχαῖς ποῦ φώνιαξαν μόνο 'ναι τὰ κουφάρια,[2]
πᾶρῆκαν σπλάγχνα[3] εἰς τὴν γῆ 's τοῦ τούρκου τὴν κατάρα,
λυποῦνται πῶς χωρίσθησαν τοῦ ψεύτη τούτου Κόσμου.
Μ' ὅποιος 's τὴν γῆ ὅπου πατεῖ καὶ σπλάγχνα συλλογᾶται,
ποτὲ δὲν κατεχέρησε κἰανὲν μεγάλο πρᾶγμα·
ἡ δόξα μὲ τὸ θάνατο σφικτὰ συμπορπατοῦσι.
Τῶν ἀνδρειωμένων ἡ ψυχαῖς ἀπ' ἧς τὴν πλάσ'[4] ἀφῆκαν,
ἀνέβηκαν εἰς τὸ δεντρὸ τὸ 'ματοποτισμένο
καὶ χαροπὰ μᾶς εὐλογοῦν, τὸν πόλεμον θωροῦσι.
Βάλε σύ, Μάρκο, βάλε μας, νὰ πλοῦσιν οἱ λεβέντες·
φέρε τὴν πλάτη τοῦ σφακτοῦ κοντά μου, Ἀναγνώστη,[6]
τίνος τὸ μνῆμα θὰ φανῇ ἀνδρειωμένου πάλι.
Ἔλ' Ἀναγνώστη, κύτταξε γὶὰ δὲς αὐτὸ τὸ μνῆμα,
πόσο μεγάλο φαίνεται, ποιὸς εἶδε τίνος νἆναι
θαρρεῖς πῶς εἶν' τοῦ Τζελεπῆ[7] ὅμοιον σὰν κ' ἐκεῖνο
Μὰ φέρε, Μάρκο, φέρε μας, γέμισε τὴν κανάτα
δὸς τ' Ἀναγνώστη γὶὰ νὰ πῇ καὶ πιάσ' ὁ λογισμός του,
ποτὲ δὲν θ' ἀποφύγωμε τὴν βούλησι τῆς μοίρας.
Φέρε νὰ πιοῦμε συντροφὶὰ γὶὰτὶ ταχιὰ ποιὸς ξέρει
κ' ἡμᾶς 's τὸν Ἅδη δὲν ἰδοῦν νὰ παρηγορηθοῦσι,
πῶς πέσαμε κ' ἡμεῖς μ' αὐτοὺς γὶὰ τὴν ἐλευθερία

Ἄχου! καϋμένε Τζελεπῆ, καὶ ποιὸς δὲν σοῦ θυμᾶται
τὰ νειάτα σου καὶ τὴν ἀνδρεῖα καὶ τῶμορφό σου διάμα.
Ἐσὺ δὲν ἔγγιζες 's τὴ γῆ, εἶχες φτερὰ 's τὰ πόδια,
μὰ ἡ μπάλα γρηγορώτερη σὲ πῆρε ἀπ' ἐμπρός μας.
Ἀναθεμὰ σε, θάνατε, πόσο σκληρὸς ὁποῦσαι·
μὴ' ἐμορφιὰς ἐσὺ θωρεῖς, μὴ' ἀνδριᾶς καμάρι.
Γρήγορα μᾶς ἐμίσεψες, μᾶς ἄφησες μονάχους
νὰ πολεμοῦμε τὴν Τουρκιὰ ποῦ μετρημὸ δὲν ἔχει,
μὰ ἕνας ἕνας ἀπὸ μᾶς μετριέται καὶ λογᾶται.

1. Γλακιτὴς λέγεται ἐν Κρήτῃ ὁ ταχύπους. 2. Διὰ τῆς λέξεως ταύτης ἐν Κρήτῃ ἐννοοῦν τὸν σκελετὸν τοῦ θώρακος, τὸ σῶμα. 3. Τὰ τέκνα. 4. Τὸ σῶμα. 5. Σημαιοφόρος τοῦ Ρούσσου. 6. Τινὲς λέγουν ὅτι οὗτος ἦτο υἱός του, εἰκοσαετὴς καὶ ὡραῖος, τὸν ὁποῖον στρατεύοντα ἀπώλεσε κατὰ τὸν ἐν Σελίνῳ πόλεμον· ἄλλοι ὅτι ἦτον ὁ διάσημος ὁπλαρχηγὸς Ἀναγνώστης Πρωτοπαπαδάκης ἐκ Σαΰρου τῶν Σφακίων, μετὰ τοῦ ὁποίου διέπραξε τὰ μεγαλείτερα στρατιωτικὰ κατορθώματα. 7. Ὁ Γ. Δασκαλάκης, διάσημος ὁπλαρ-

Ὅπως ἴδωσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται πόσον εἶνε γενικὸν καὶ ἀκμαῖον τὸ ἐνδιαφέρον, ὑφ' οὗ ἐν Εὐρώπῃ ἐμφοροῦνται πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα καὶ τοὺς ἐξόχους ταύτης συγγραφεῖς, καταχωρίζομεν κατωτέρω, εὐμενῶς παραχωρηθεῖσαν ἡμῖν, ἐπιστολὴν ἀφελῆ μικρᾶς Γερμανίδος, ἀποσταλεῖσαν ἐκ Rudolfstadt πρὸς τὰ δύο μεγαλείτερα τέκνα τοῦ παρ' ἡμῖν ἀρχαιοδίφου κ. Σλεῖμαν, κατ' ἀκριβῆ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ πρωτοτύπου.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή. Σ. τ. Δ.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Ἀγαπητὴ Ἀνδρομάχη!
Ἀγαπητὲ Μενέλαε!

Θὰ θαυμάσητε λαμβάνοντες ἐπιστολὴν παρ' ἐμοῦ, ἡ ὁποία ἐντελῶς εἶμαι ἄγνωστος εἰς ὑμᾶς.

Πρέπει νὰ μάθω παρ' ὑμῶν ἐὰν σπουδάζητε τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐγὼ λίαν ἐπεθύμουν νὰ μάθω τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ γράμματα, διότι ἔχω μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Τροίαν καὶ τὸν Ὅμηρον καὶ πάντα τὰ συνδεόμενα μετ' αὐτῶν. Οἱ γονεῖς Σας ἀνεκάλυψαν τόσον ὡραῖα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ δυστυχῶς εἰσέτι δὲν εἶδον, πλὴν πρέπει νὰ τὰ ἴδω καὶ θὰ τὰ ἴδω.

Ἐνταῦθα, εἰς τὸ σχολεῖον, μανθάνω μόνον γαλλικὰ καὶ ἀγγλικά, τοῦτο δὲ μεγάλως μὲ δυσαρεστεῖ. Παρ' ὀλίγον σχεδὸν νὰ λησμονήσω νὰ Σᾶς ἀναφέρω ποία εἶμαι. Μάθετε λοιπὸν ὅτι ὀνομάζομαι Κατήνα **von Schaueroth**, εἶμαι ἑνδεκαετής, γεννηθεῖσα τὴν 7 Δεκεμβρίου, καὶ κατοικῶ τὴν Ῥουδολφούπολιν (**Rudolstadt**), ἡ ὁποία εἶναι μὲν ὡραία πόλις, ἀλλ' ὄχι ὡς αἱ Ἀθῆναι. Ὅταν μεγαλώσω μίαν ἡμέραν θέλω ὑπάγει εἰς τὴν Τρωάδα, εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὸ Βερολῖνον, νὰ θαυμάσω τὰ ὡραῖα πράγματα, τὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς Σας ἀνεκάλυψαν. Τὸν Ὅμηρον ἀνέγνωσα πολλάκις, ἀλλὰ εἰς γερμανικὴν γλῶσσαν μόνον. Περὶ ὑμῶν ἤκουσα μετὰ μεγάλου θαυμασμοῦ, ὅτι γνωρίζετε πολλὰς ῥαψῳδίας ἀπὸ μνήμης. Ἔχω τὸν Ἕκτορα, τὴν Ἀνδρομάχην καὶ τὸν Πρίαμον εἰς γύψον· ὁ Ἕκτωρ εἶναι δυστυχῶς εἰς δύο τεμάχια, τὰ ὁποῖα πολλάκις συνήρμοσα, πλὴν πάλιν ἐθραύσθησαν. Ἐπὶ τέλους ὅμως ἐπέτυχον νὰ τὸν συνθέσω ἐντελῶς. Ἔχετε παρ' ὑμῖν ἐνδυμασίας ἀρχαίας ἑλληνικάς; Θὰ ἐλάμβανον διὰ τὰ Χριστούγεννα ἐνδυμασίαν ὡς τοῦ Ἕκτορος, πλὴν ἀδύνατον νὰ κατασκευασθῇ ἐνταῦθα. Ἐλπίζω ὅτι ὁ πατήρ μου θὰ μοὶ παραγγείλῃ εἰς Βερολῖνον. Δὲν θὰ ἔλθητε ποτὲ ἐνταῦθα; Δὲν δύνασθε νὰ μοὶ στείλητε τὴν φωτογραφίαν Σας; Τοῦτο ἤθελε μοὶ προξενήσει μεγάλην χαράν. Ἐγὼ τὴν ἰδικήν μου σᾶς πέμπω σήμερον ἐσωκλείστως. Φαντασθῆτε! αἱ κοῦκλαί μου ἔχουν ὁμηρικὰ ὀνόματα· ἔχω ἕνα Μενέλαον καὶ μίαν Ἀνδρομάχην. Ἔχουν καὶ αἱ ἰδικαί σας ὀνόματα ἐκ τοῦ Ὁμήρου; Ἐπήγατε Σεῖς ποτὲ εἰς Ἰσαρλίκ; Φεῦ! διατί οἱ γονεῖς μου δὲν κατοικοῦν τὴν Ἑλλάδα! Γουστάβος ὁ ἀδελφός μου γνωρίζει ἑλληνικά, καὶ τώρα φοιτᾷ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Εἰς ἓν περιοδικὸν εἶδον τὰς εἰκόνας Σας πρὸ πολλοῦ ἤδη καιροῦ. Ἀπὸ τῶν ἡρώων τῆς Τρωάδος προτιμῶ τὸν Ἕκτορα καὶ κατόπιν ἔρχεται ὁ Μενέλαος, ἐκ δὲ τῶν γυναικῶν προτιμῶ τὴν Ἀνδρομάχην. Εἰς τὴν οἰκίαν ἔχομεν σκύλλον, ὅστις ἐκαλεῖτο Χίνγγο, ἀλλ' ἐγὼ τὸν ἐβάπτισα *Ἄργον*, διότι εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ κυνὸς τοῦ Ὀδυσσέως. Ἡ μήτηρ μου μὲ γελᾷ πάντοτε καὶ δὲν πιστεύει ὅτι θὰ γράψω πρὸς Σᾶς. Ποία ἡ χαρά μου ἐάν ποτε ἔβλεπον τὴν καλὴν μητέρα καὶ τὸν καλόν Σας πατέρα, οἵτινες ἀνεκάλυψαν τόσα ὡραῖα πράγματα τῆς ἐποχῆς τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καὶ τῶν Μυκηνῶν. Συγχωρήσατε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην. Μὲ τὴν παράκλησιν νὰ προσφέρητε τὰ σέβη μου εἰς τοὺς γονεῖς Σας.

Σᾶς χαιρετᾷ ἡ ὑμετέρα ἄγνωστος
ΚΑΤΗΝΑ VON SCHAUEROTH.

Υ.Γ. Παρακαλῶ, παρακαλῶ ἀπάντησιν.

χηγός, Τζελεπῆς ἐπιλεγόμενος διὰ τὴν ὡραιότητά του, ἐκ τῆς Ἀνωπόλεως Σφακίων, πεσὼν κατὰ τὸ ἔτος 1822 εἰς τὴν κατὰ τοῦ Σελίνου ἐκστρατείαν. Οὗτος ἦν ἔγγονος τοῦ περιφήμου Δασκαλογιάννη, ὅστις μετὰ τῶν συνεργῶν Στρατῆ Βουρδουμπάκη ἐκ τῆς πρωτευούσης Σφακίων, καὶ Ἀνδριανοῦλιοῦ Πρωτοπαπαδάκη ἐκ Σκύφου Σφακίων, κ. ἄ., ἐνήργησε τὴν ἐπανάστασιν τῶν Σφακίων κατὰ τὸ 1770 ἐπὶ Β'. Αἰκατερίνης τῆς Ῥωσσίας, συλληφθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐξωδάρη ζῶν καὶ εἶτα ἀπεκεφαλίσθη, διασωθέντων τῶν ἑτέρων δύο συνεργῶν αὐτοῦ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Νίκος κλαίει ἀπαρηγόρητα.

Ἐρωτᾷ τις αὐτόν·

— Γιατί κλαῖς, Νίκο;

— Μ' ἔδειρ' ὁ *μπαμπᾶς*.

— Καὶ γιατί σ' ἔδειρε ὁ *μπαμπᾶς*;

— Γιατὶ ἔκλαια!

*
* *

Κύριός τις ἀναγνωρίζει εἰς τὴν ῥάχιν διαβάτου τὸ ἐπανωφόριόν του, τὸ ὁποῖον τοῦ εἶχε κλαπῇ τὴν προτεραίαν ἔν τινι καφενείῳ.

Φωνάζει· — Πιάστε τον τὸν κλέφτη!...

Τρεῖς δὲ τῶν ἐκεῖ τυχόντων τρέπονται εἰς φυγὴν καὶ χάνονται διὰ τῶν στενωπῶν.

Ἐνόμισαν, φαίνεται, ὅτι ἡ κραυγὴ ἀπέβλεπεν αὐτούς.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Καθ' ὃν τρόπον βαστάζομεν τὸ βάρος τοῦ
* * ἡμετέρου αὐτῶν σώματος, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔχομεν τούτου συνείδησιν (ὡς λ. χ. αἰσθανόμεθα βάρος, κινοῦντες σώματα ἀλλότρια), οὕτως ἀνακαλύπτομεν οὐχὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν λάθη καὶ τὰς κακίας, ἀλλὰ τὰς τοῦ πλησίον. Ἀληθεύει μὲν ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἔχομεν κάτοπτρον, ἐν ᾧ δυνάμεθα νὰ ἀνεύρωμεν τὰς ἰδίας ἀδυναμίας καὶ ἐλλείψεις· ὁμοιάζομεν ὅμως πρὸς τοὺς κύνας, οἵτινες ὑλακτοῦσι κατὰ τοῦ κατόπτρου, ἀγνοοῦντες, ὅτι βλέπουσι τὴν ἑαυτῶν εἰκόνα, φανταζόμενοι δὲ, ὅτι ἔχουσι πρὸ ὀφθαλμῶν κύνας ἀλλοτρίους.

ΑΘΗΝΗΣΙ.— ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΒΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ»